

Osallistava valokuvaprojekti Asemanseudulla

Monikulttuurisen olohuoneen nuoret ympäristönsä kuvaajina

Sosiaalialan koulutusohjelma,
sosionomi (AMK)
Opinnäytetyö
23.10.2009

Ella Sohlo

Koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto	
Sosiaalialan koulutusohjelma		Sosionomi (AMK)	
Tekijä/Tekijät			
Ella Sohlo			
Työn nimi			
Osallistava valokuvaprojekti Asemansseudulla			
Työn laji		Aika	Sivumäärä
Opinnäytetyö		Syksy 2009	37+ 7
TIIVISTELMÄ			
<p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitus oli valokuvatyöskentelyn avulla innostaa ja rohkaista maahanmuuttajataustaisia ja monikulttuurisia nuoria osallistumaan ja sitoutumaan yhteiseen projektiin ja sen kautta saada onnistumisen ja näkyväksi tulemisen kokemuksia. Opinnäytetyö tehtiin Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen Asemansseudun monikulttuurisella olohuoneella, jonka tarkoituksena on tarjota maahanmuuttajataustaisille nuorille vapaa-ajan toimintaa keskustassa oleilun sijaan sekä tukea elämänhallintaan.</p> <p>Toiminnallisena osuutena oli Mun kaupunki -Magaaladeyda Helsinki -valokuvaprojekti, joka pohjautui sosiokulttuurisen innostamisen sekä kriittisen pedagogiikan teorioihin. Valokuvaprojektiin osallistui viisi 17-20-vuotiasta monikulttuurisen olohuoneen kävijää. Nuoret valokuvasivat heille merkityksellistä ympäristöä Helsingissä ja kuvista koottiin valokuvanäyttely Kaisaniemen metroasemalle kuukauden ajaksi.</p> <p>Valokuvatyöskentely osoittautui onnistuneeksi menetelmäksi nuorten osallistumisen tukemisessa. Nuoret sitoutuivat projektiin puolen vuoden ajaksi, innostuivat valokuvaamisesta sekä kokivat ottamansa kuvansa onnistuneiksi. Näyttely metroasemalla oli tärkeä osa projektia; omien kuvien näkeminen julkisessa paikassa herätti nuorissa onnistumisen kokemuksia. Myös monikulttuurisen olohuoneen henkilökunta koki valokuvatyöskentelyn onnistuneena projektina.</p> <p>Luoville projekteille, joissa nuori pääsee toteuttamaan vapaasti itseään ja sen kautta tulemaan näkyväksi, on nuorisotyössä tarve. Osallistumiseen kannustaminen ja onnistumisen kokemusten mahdollistaminen on erityisen tärkeää niille nuorille, joilla osallistuminen yleiseen nuorisotoimintaan voi olla heikompaa. Maahanmuuttajataustaisilla nuorilla osallistuminen monikulttuuriseen nuorisotoimintaan voi edesauttaa jatkossa aktiivisempaa osallistumista valtaväestön toimintaan. Valokuvatyöskentely on helposti lähestyttävä menetelmä ja sitä voi toteuttaa myös melko pienin resurssein.</p>			
Avainsanat			
osallistuminen, sosiokulttuurinen, monikulttuurinen, nuoruus, valokuvatyöskentely			

Degree Programme in		Degree	
Social Services		Bachelor of Social Services	
Author/Authors			
Ella Sohlo			
Title			
Participatory Photography Project at Asemanseutu			
Type of Work	Date	Pages	
Final Project	Autumn 2009	37+7 appendices	
<p>ABSTRACT</p> <p>The objective of this functional final project was to encourage young people with immigrant backgrounds to participate in a photography project and along with that raise their self-esteem and become more visible in society. The project was conducted in Asemanseutu (Station Area) multicultural youth house which belongs to Helsinki Youth Department. The aim of the multicultural youth house is to prevent social alienation and offer alternative activities to spending time on the street.</p> <p>The method employed to meet the objective was to organize a photography project, My hometown - Magaaladeyda Helsinki which was based on the theories of sociocultural animation and critical pedagogy. During the process, five 17-20-year-old visitors of the multicultural youth house took photographs of their everyday environment in Helsinki. The essential part of the project was to build up a photo exhibition at Kaisaniemi metro station.</p> <p>Photographing proved to be a successful method to encourage young people to participate. They found photographing a good way to express themselves, and they were satisfied with the pictures they took. It was also meaningful and empowering for them to see their photographs in a public place. The personnel of the multicultural youth house also saw the photography project as a successful project.</p> <p>Creative projects where young people have a chance to express themselves and become more visible in society, are needed. Recruiting in particular those young people who easily drop out from youth work activities, or for whom participation is difficult, should be a priority in youth work. For those young people with immigrant backgrounds, participating first in multicultural activities can lead to more active general participation in the future. Photographing as a method is quite easy to put in to practise in youth work. Projects can be executed with reasonable resources.</p>			
Keywords			
participation, sociocultural, multicultural, youth, photography			

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	VALOKUVAPROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT JA TARVE	2
2.1	Asemanseudun monikulttuurinen olohuone	3
2.2	Projektin osana nuorisotyötä	4
2.3	Monikulttuurinen nuoruus	4
2.4	Valokuvaprojektin tavoitteet	6
2.5	Toiminnallinen opinnäytetyö	6
3	SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN	7
3.1	Sosio-kulttuurisen innostamisen käsite	7
3.2	Innostamisen tarkoitus	8
3.3	Osallistuminen	9
3.4	Kriittisen pedagogiikan näkökulmia	10
4	VALOKUVAUS MENETELMÄNÄ	11
4.1	Kuvallinen työskentely identiteetin rakentamisen tukena	12
4.2	Community photography-yhteisövalokuvaus	13
5	VALOKUVAPROJEKTIN VALMISTELUT	14
5.1	Ideointi	14
5.2	Ryhmän kokoaminen	15
5.3	Näyttelytilan ja tarvikkeiden varaus	16
5.4	Rahoitus	17
5.5	Aikataulu	18
6	VALOKUVAPROJEKTIN TOTEUTUS	18
6.1	Valokuvaamisen valmistelu	19
6.2	Valokuvaaminen	19
6.3	Kuvien merkityksellistäminen	20
6.4	Kuvien käsittely	21
6.5	Mainostaminen	22
6.6	Kehysten hankinta ja kuvien suurentaminen	22
6.7	Kuvien kehystäminen	23
6.8	Luvat	24
6.9	Näyttely	24
7	PROJEKTIN JÄLKEEN	25
7.1	Projektin arviointi	25
7.2	Yhteydenotot	26
8	VALOKUVAPROJEKTIN ARVIOINTIA	27
8.1	Osallistumisen arviointia	28
8.2	Valokuvatyöskentelyn merkityksellisyys	29
8.3	Haasteita ja kehittämiskohtia	30

8.4	Palaute arvioinnin välineenä	32
8.4.1	Nuorten palaute	32
8.4.2	Monikulttuurisen olohuoneen työntekijöiltä saatu palaute	33
8.5	Valokuvat	34
9	EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	36
10	POHDINTA	37
	LÄHTEET	39
	LIITTEET 1-7	

1 JOHDANTO

”Kuva tekee näkyväksi ja pysäyttää hetken. Kuvat eivät ole hiljaisia. Niihin liittyy aina voimakkaasti tekijän läsnäolo, hänen hahmonsä ja äänensä sekä tilanne, jolloin kuvaa on tehty. Kaikkein voimakkaimmin vaikuttaa kuitenkin se hetki, jolloin kuvat ovat olleet esillä ja tekijä on kertonut kuvan tarinaa. Toteutettu kuva on osa tekijänsä elämäntarinaa, ei yksittäisenä tarkasteltava taideteos.” (Vesänen – Laukkanen 2004: 62.)

Oman identiteetin ja oman paikan etsiminen on tavallista nuorena. Nuorisotyöllä pyritään vastaamaan nuoren identiteettityön haasteisiin sekä tarjoamaan mielekästä vapaa-ajan toimintaa muun muassa toiminnallisten projektien kautta. Nuorisotyön tarkoituksena on myös edesauttaa nuoren kasvua yhteiskunnan jäseneksi. Maahanmuuttajataustaisten ja monikulttuuristen nuorten kohdalla oman identiteetin ja itsetunnon löytäminen voi olla vielä haasteellisempää kuin valtaväestön nuorilla. Nuoret saattavat elää kahden kulttuurin välimaastossa, joiden sopeuttaminen toisiinsa voi olla haasteellista. Aktiivinen osallistuminen valtaväestön toimintaan ei ole itsestäänselvyys. Sen myötä myös itsensä kokeminen yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseneksi voi jäädä puutteelliseksi.

Tämä on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka toiminnallisen osuuden tavoitteena oli innostaa monikulttuurisia nuoria pohtimaan valokuvan keinoin omaa ympäristöään, antaa mahdollisuus luovan toiminnan avulla tulla näkyväksi ja sitä kautta saada onnistumisen kokemuksia. Toiminnallinen osuus tehtiin Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen Asemansedun monikulttuurisella olohuoneella, jossa olin työharjoittelijana kevään 2009 ajan. Monikulttuurisella olohuoneella oli tarve projektille, jossa nuoret pääsisivät ilmaisemaan itseään.

Mun kaupunki – Magaaladeyda Helsinki -valokuvaprojekti toteutettiin yhdessä viiden, 17–20 -vuotiaan nuoren kanssa kevään ja kesän 2009 aikana. Nuorten kuvaamista valokuvista pidettiin näyttely Kaisaniemen metroasemalla heinäkuussa 2009.

Valitsin opinnäytetyöni välineeksi valokuvaamisen, koska olen koulutukseltani valokuvaaja ja kiinnostunut käyttämään valokuvaamista yhtenä menetelmänä erilaisten asiakasryhmien kanssa. Lisäksi olohuoneella työskennellessäni huomasin kuvaamisen

kiinnostavan nuoria. Yhtenä innoittajistani valokuvatyöskentelyyn on ollut Miina Savolaisen Maailman ihanin tyttö -projekti, jossa lastenkodissa kasvaneet nuoret tytöt olivat kuvattavana ja tätä kautta heidän minäkuvansa eheytyi. En kuitenkaan pyrkinyt käyttämään Savolaisen kehittämää voimauttavan valokuvan menetelmää, vaan lähestyin valokuvatyöskentelyä enemmän yhteisöllisestä ja osallistumisen näkökulmasta. Omassa projektissani nuoret toimivat itse valokuvaajina.

2 VALOKUVAPROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT JA TARVE

Idea toiminnallisen opinnäytetyön tekemiseen lähti jo opiskeluni alkua ajoilta. Palaset loksahdivat kohdalleen ollessani työharjoittelussa monikulttuurisella olohuoneella. Keskustelin opinnäytetyöni aiheesta olohuoneella toimivien ohjaajien kanssa ja kävi ilmi, että tarve ilmaisulliselle projektille oli olemassa. Asiakaslähtöinen projekti, jossa nuoren omaa ääntä kuunnellaan, koettiin tärkeänä keinona luoda onnistumisen kokemuksia.

Koin valokuvatyöskentelyn olevan tarpeeksi helposti lähestyttävä ja innostava menetelmä monikulttuurisella olohuoneella käyvien nuorten keskuudessa. Valokuvaamaan oli helppo lähteä olohuoneillan aikana suunnittelematta kuvauspäivää etukäteen. Lisäksi nuoret olivat aiemmin esitelleet minulle puhelimillaan ja olohuoneen kameralla ottamiaan valokuvia.

Nuorisosiainkeskus toteutti vuosina 2005-2006 Voimatarina -hankkeen, jossa erilaisten luovien menetelmien avulla pyrittiin vastaamaan 13-17-vuotiaiden nuorten identiteettityön haasteisiin. Voimatarina-hanke onnistui hyvin ja sen perusteella todettiin, että tulevaisuuden nuorisotyössä tulee käyttää entistä rohkeampia ja kokeilevimpia sisältöjä. Helsingin nuorisosiainkeskuksen nuorisotoimenjohtaja Lauri Siuralan mukaan nuorten tarinat elävät kaduilla, nuorten omissa yhteisöissä. Hänen mukaansa *on aika osallistaa kadut ja vapaa kaupunkitila tarinan ja taiteen keinoin.* (Haapanen – Sava – Vesänen-Laukkanen 2006: 5.) Valokuvausta vastaavanlaisena menetelmänä ei aiemmin oltu toteutettu Asemansseudun monikulttuurisella olohuoneella.

2.1 Asemanseudun monikulttuurinen olohuone

Asemanseudun monikulttuurinen olohuone kuuluu Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen kohdennettuun nuorisotyöhön, jossa tarkoituksena on nuorten elämänhallinnan tukeminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Asemanseutu tekee monikulttuurista nuorisotyötä kohderyhmänään 13–20 -vuotiaat maahanmuuttajataustaiset nuoret. Asemanseutu tarjoaa neuvontaa ja tukea sekä järjestää erilaista vapaa-ajan toimintaa vaihtoehtona keskustan alueella oleilemiselle. Olohuone on avoinna kolmena iltana viikossa ja olohuoneella keskustellaan, pelataan pelejä ja järjestetään tapahtumia. Suurin osa kävijöistä on nuoria miehiä ja kevään 2009 aikana suurin kulttuuriryhmä olivat somalialaissyomalaiset nuoret. (Asemanseutu 2009.) Kävijöihin kuului kuitenkin myös muita kulttuureja edustavia sekä valtaväestöön kuuluvia nuoria.

Kaikki olohuoneella käyvät nuoret saivat halutessaan osallistua Mun kaupunki -projektiin kansalaisuudesta tai kulttuuritaustasta riippumatta. Osallistuneet viisi nuorta olivat monikulttuurisen olohuoneen aktiivisia kävijöitä ja kaikki tunsivat toisensa etukäteen. Kaikki osallistuneet tunsivat myös minut etukäteen, koska työskentelin olohuoneella. Projektiin osallistui neljä somalialaissyomalaista poikaa ja yksi suomalainen tyttö. Kaikki ryhmäläiset olivat asuneet vähintään kymmenen vuotta Suomessa, yksi pojista oli syntynyt Suomessa. Kaikki projektiin osallistuneet kävivät koulua; neljä lukiota ja yksi peruskoulua. Yksi osallistujista oli 17-vuotias, muut 18–20-vuotiaita.

Puhun opinnäytetyössäni monikulttuurisista nuorista maahanmuuttajataustaisten sijaan, sillä koen maahanmuuttaja -sanana harhaanjohtavana ja leimaavana. Kaikki osallistujat olivat asuneet Suomessa vähintään kymmenen vuotta ja sopeutuneet monilta osin suomalaiseen kulttuuriin. Lisäksi yksi osallistujista ei ollut maahanmuuttajataustaisesta perheestä. Monikulttuurisella nuorella tarkoitankin kahden tai useamman kulttuurin välissä elävää nuorta ja monikulttuurisella nuoruudella puolestaan siihen liittyviä erityispiirteitä. Sopeutumisestaan huolimatta, valtaosa nuorista kertoi olleensa jossain vaiheessa elämäänsä ennakkoluulojen kohteena.

Olohuoneella käyvät nuoret olivat haasteellinen ryhmä motivoida mukaan puoli vuotta kestäväan projektiin, sillä nuoret kävivät olohuoneella satunnaisesti vapaa-ajallaan,

jolloin nuoren oma-aloitteisuus korostui osallistumisessa. Lisäksi olohuoneella ei oltu toteutettu aiemmin yhtä pitkäkestoisia projekteja.

2.2 Projekti osana nuorisotyötä

Halusin tehdä valokuvaprojektin nuorten ryhmän kanssa, koska erityisesti nuorille osallistuminen yhteiseen toimintaan saattaa olla merkityksellistä. Nuoruutta pidetään elämänvaiheena, johon liittyy kulttuurisesti määräytyneiden roolien ja asemien omaksuminen. Nuoret liikkuvat yhteiskunnallisen jäsenyyden keskiössä ja laitamilla eikä nuoren paikka osallistujana tai syrjäytyneenä ole vakiintunut vaan altis muutoksille. Erilaiset osallistumisen muodot voivatkin parhaimmillaan tarjota nuorelle mahdollisuuden onnistumisen kokemuksiin, yhteiskuntaan kiinnittymiseen ja itsetunnon kohentamiseen yhteiskunnan jäsenenä. (Horelli – Haikkola – Sotkasiira 2008: 217.)

Juha Nieminen määrittelee nuorisotyön olevan vapaaehtoiseen osallistumiseen perustuvaa ohjattua ja yhteisöllistä toimintaa. Myös Nieminen toteaa, että nuorisotyön avulla tuetaan nuoren kiinnittymistä yhteiskuntaan sekä tarjotaan eväitä oman persoonallisuuden ja kulttuurin kehittämiseen. (Nieminen 2008: 43.) Halusin innostaa nuoria mukaan luovaan, yhteisölliseen toimintaan, jolla nuori voisi kokea olevan merkitystä hänelle. Valokuvaamisen ja valokuvanäyttelyn kautta oli mahdollista saada onnistumisen sekä näkyväksi tulemisen kokemuksia niin yksilöinä, kuin yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Jo pelkästään yhteisen projektin läpikäymisellä arvioin olevan itsetuntoa kohottavaa voimaa.

2.3 Monikulttuurinen nuoruus

Kulttuuri voidaan nähdä tietyn ihmisryhmän tapana ymmärtää, uskoa, arvottaa ja käyttäytyä. Näihin kaikkiin vaikuttaa ympäristö ja yksilöt omaksuvat tapojaan ja arvostuksiaan siinä yhteisössä, johon he kasvavat. Kulttuuri ei kuitenkaan siirry suoraan sukupolvelta toiselle, vaan yksilöt muokkaavat kulttuuriaan eri tilanteissa ja sosiaalisissa suhteissa. Monikulttuurisuuden puolestaan voi ajatella kuvaavan kaikkia erilaisten kulttuuristen ryhmien läsnäoloa ja niiden rinnakkaiseloja. (Räsänen 2008: 261; Honkasalo – Souto 2008: 118.)

Projektini oli osa monikulttuurista nuorisotyötä ja monikulttuuristen nuorten osallistumisen tukeminen oli keskeisenä tavoitteena, koska vähemmistöön kuulumisen ja osallistuminen yhteiseen toimintaan ei välttämättä ole helppoa. Veronika Honkasalon ja Anne-Mari Souton mukaan monikulttuurisuudessa on keskeistä se, miten kulttuurinen monimuotoisuus otetaan huomioon ja miten erilaiset arvomaailmat ja vähemmistöjen kulttuurit integroidaan osaksi yhteiskuntaa. Monikulttuurisessa ympäristössä nuoruus saattaa olla erilainen kuin perinteisessä suomalaisessa ympäristössä. Kulttuuriin vähemmistöihin kuuluvat nuoret elävät usein arkea, jossa kohtaa samaan aikaan länsimainen nuoruuden ja elämäntapojen määrittely ja toisaalta omien vanhempien ja taustan kulttuurinen määrittely. Kulttuuristen vähemmistöjen nuorten saattaa olla hankalampi osallistua valtaväestön nuorisotoimintaan. Honkasalon ja Souton mukaan osallistumisen esteenä voi olla informaation puute toimintamahdollisuuksista, ennakkoluuloiset kuvat toiminnasta, vanhempien vastustus, ohjaajien kielteiset asenteet tai nuorisoryhmien väliset jännitteet. (Honkasalo – Souto 2008: 116–122.)

Nuorisotyön käytännöissä olisi toivottavaa pohtia, millainen mahdollisuus nuorella itsellä on määrittellä omaa kulttuuriaan. Esimerkiksi ohjaajien olisi hyvä pysähtyä miettimään millaisia oletuksia ja ehtoja asetetaan nuoren kulttuurisille arvoille ja tavoille. Vähemmistöjen näkökulmat jäävät monesti vähemmälle huomiolle. Olisikin tärkeää luoda nuorisotoimintaa, jossa voi jakaa kokemuksia omalla äidinkielellään ja jossa on luotu turvallinen ja ennakkoluuloton ilmapiiri. (Honkasalo – Souto 2008: 116–119.) Mun kaupunki – Magaaladeyda Helsinki -projektissa tärkeä lähtökohta oli jokaisen oman näkemyksen arvostaminen ja nuorten kanssa työskennellessäni rohkaisin heitä tuomaan esille oman tulkintansa ympäristöstään. Pyrin luomaan kannustavan ja turvallisen ilmapiirin, jotta jokainen uskaltaisi määrittellä kuviensa avulla omaa maailmaansa ja kokisi omien kuviensa esittelyn miellyttävänä kokemuksena.

Vaikka monikulttuuristen nuorten osallistumista valtaväestön toimintaan pitää myös osaltaan tukea, on monikulttuuriselle nuorisotyölle siis selkeä tilaus. Erillisen monikulttuurisen toiminnan myötä maahanmuuttajataustaisia nuoria on saatu ylipäänsä osallistumaan toimintaan ja toiminnan tutuksi tuleminen myötä heidät on saatu kannustettua mukaan myös yleiseen toimintaan. (Honkasalo – Souto 2008: 116–119.)

2.4 Valokuvaprojektin tavoitteet

Valokuvaprojektissa tarkoitukseni oli innostaa 3-6 hengen ryhmän monikulttuurisen olohuoneen nuoria sitoutumaan yhteiseen projektiin, ilmaisemaan itseään valokuvan keinoin sekä sitä kautta saamaan onnistumisen ja näkyväksi tulemisen kokemuksia. Projektissa halusin nuorten toimivan päähenkilöinä ja toteuttavan mahdollisimman paljon itse. Näkyväksi tulemisen kannalta tärkeä osa projektia oli kuvista koottava näyttely Kaisaniemen metroasemalla. Tavoitteena oli saada kuvat otettua ja kehystettyä touko- kesäkuun 2009 aikana. Näyttelytila oli varattu heinäkuuksi 2009.

2.5 Toiminnallinen opinnäytetyö

Projektini on toiminnallinen opinnäytetyö, joka tässä tapauksessa tarkoittaa nuorten ryhmän ohjaamista ja kuvaamisen myötä syntyneitä valokuvanäyttelyä sekä tätä toiminnan pohjalta syntyneitä raporttia. Toiminnallisessa opinnäytetyössä onkin tarkoituksena yhdistää käytännön toteutus ja sen raportointi. Raportti toiminnallisesta tuotoksesta perustuu opinnäytetyöpäiväkirjaan. (Vilka – Airaksinen 2004: 9–19.) Pidin koko prosessin ajan päiväkirjaa, johon kirjasin tarkkaan missä vaiheessa olin suunnittelemisessa tai toiminnan toteuttamisessa. Keräsin talteen myös eri vaiheissa kertyneet materiaalit, kuten sähköpostit, julisteet ja maksukuitit.

Toiminnallisen opinnäytetyön tekemisessä oleellista on myös tehdä etukäteen toiminta- ja aikataulusuunnitelmat. Näillä pyritään johdonmukaisuuteen ja samalla tavoitteiden toteuttaminen ja niihin sitoutuminen helpottuu. (Vilka – Airaksinen 2004: 26–36.) Itse koin toiminta- ja aikataulusuunnitelmat hyvin tärkeiksi osiksi prosessia, jotta kaikki työvaiheet tuli saavutettua johdonmukaisesti. Myös projektin arvioinnin kannalta suunnitelmat ja päiväkirja olivat oleellisia.

Puhun tässä raportissa selkeyden vuoksi lyhennetysti Mun kaupunki -projektista, jolla tarkoitan opinnäytetyöni toiminnallista osuutta. Toiminnallinen osuus pitää sisällään ryhmän kanssa toimimisen suunnittelusta valokuvaamiseen, sekä valokuvanäyttelyn kokoamisesta palautteen keräämiseen.

3 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN

Tarkastelen projektiani sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta, jossa osallistuminen on keskeinen käsite. Kriittinen pedagogiikka voidaan yhdistää sosiokulttuuriseen innostamiseen monilta osin. Molemmat korostavat sosiaalista toimintaa ja jonkin yksilön tai ryhmän osallisuutta. Lisäksi molemmat ajattelumallit pohjautuvat Freiren sorrettujen pedagogiikkaan, jossa tarkastellaan maailmaa erityisesti niiden näkökulmasta, joilla osallistuminen on heikompaa. (Kurki 2000: 36–40)

3.1 Sosiokulttuurisen innostamisen käsite

Sosiokulttuurinen innostaminen syntyi käsitteenä Ranskassa toisen maailmansodan jälkeen. Sen käytännön syntyhetkeä on kuitenkin vaikea määrittää. Innostamisen juurten sanotaan olevan Keski-Euroopassa ja Latalaisessa Amerikassa, jossa innostajat toimivat esimerkiksi köyhien ja sorrettujen puolustajina, sosiaalista työtä syrjäytyneiden parissa tekevinä, lukutaidon opettajina tai vapaa-ajan ohjaajina. (Kurki 2000: 7–12.)

Sosiokulttuurinen innostaminen on aatteena ja käytäntönä levinnyt maailmalla hyvin laajalle ja sillä on paljon eri muotoja. Innostajat voivat työskennellä joko koulutettuina ammattilaisina tai vapaaehtoisina. Varsinainen ammatillinen innostaminen syntyi yhteiskuntien tarpeeseen esimerkiksi teollistumisen ja kaupungistumisen aiheuttamaan työttömyyteen, yksinäisyyteen, juurettomuuteen ja vapaa-ajan lisääntymiseen. Vapaa-ajan lisääntyminen soi mahdollisuuden paitsi rentoutumiseen, myös persoonalliseen kehittymiseen ja luovuuteen. (Kurki 2000: 9–13) Tällä hetkellä Euroopassa innostamista näkee esimerkiksi kulttuurityössä, turismin parissa sekä vanhus- ja nuorisotyössä. Maahanmuuttajien lähiöt ja erilaiset syrjäytymisen yhteisöt ovat keskeistä toiminta-aluetta. (Kurki 2000: 34.)

Suomeen sosiokulttuurinen innostaminen on tullut yhä tiedostetummin vuosisadan vaihteesta lähtien esimerkiksi nuoriso- ja urheiluseuratoiminnan muodossa. Innostaminen on Leena Kurjen mukaan löytänyt tiensä Suomeen myös aatteellisena ja käsitteellis-toiminnallisena kokonaisuutena, jolle on yhteiskunnallinen tarve. Sosiokulttuurista innostamista opiskellaan Suomessa nykyään myös korkeakouluissa. Nuorisotyön opinnoissa sosiokulttuurinen innostaminen on yksi tärkeä lähtökohta. (Kurki 2000: 173–175.)

3.2 Innostamisen tarkoitus

Leena Kurjen mukaan innostaminen tarkoittaa elämän antamista, toimintaan motivoitumista ja yhteisön puolesta toimimista. Innostaminen on tapa elähdyttää ihmisen itsetoteutuksen prosessia, mikä puolestaan herättää ihmisten tietoisuutta ja saa ihmiset liikkeelle. Sen tavoitteena on, että ihmiset tulevat tietoiseksi omasta roolistaan yhteisössään, yhteiskunnassa ja maailmassa. (Kurki 2000: 19–20.)

Mun kaupunki -projektilla pyrittiin luovan ilmaisun keinoin saamaan nuoret liikkeelle; osallistumaan ja toteuttamaan itseään valokuvan keinoin. Sosiokulttuurisen innostamisen käytetyimpiä työmenetelmiä ovatkin sosiaaliset projektit ja yksi tärkeimmistä toimintamuodoista taiteellisen ilmaisun aktiviteetit (Kurki 2000: 120-137). Sosiokulttuurinen innostaminen sopii nuorisotyöhön sekä sisältää niin yksilön kuin yhteisönkin vahvistamiseen liittyviä elementtejä. Sosiokulttuurisen innostamisen tarkoituksena on herättää yksilöiden ja ryhmien kykyjä ja voimia osallistua sosiaaliseen, kasvatukselliseen ja kulttuuriseen toimintaan. (Kurki 2000: 23.)

Sosiokulttuurisessa innostamisessa yhdistyvät nämä kolme myös nuorisotyöhönkin sopivaa elementtiä: kulttuuri, sosiaalisuus ja kasvatuksellisuus. Kulttuurisen toiminnan avulla tavoitellaan luovuuden ja ilmaisun kehittymistä. Kurki näkee innostamisen yhtenä tavoitteena niiden kykyjen löytäminen, jotka ovat jo olemassa, vaikka ne olisivatkin vielä heikot tai tiedostamattomat. (Kurki 2000: 23.) Innostamisen tehtävänä on se, että ihmiset saavat taiteellisen toiminnan avulla vapaasti ilmaista omia ajatuksiaan ja arvojaan (Kurki 2000: 139). Sosiaalinen liitetään innostamisessa osallistumiseen, mikä edesauttaa integroitumista omaan yhteisöön ja yhteiskuntaan. Tärkeänä tavoitteena innostamisessa on se, että ihmiset huomaavat, että heidän oma toimintansa voi liittyä laajempaan yhteiskunnalliseen toimintaan. Kasvatuksellisuudella Kurki ei tarkoita perinteistä kasvatusta, vaan ihmisen persoonallista kehittymistä ja motivaation kasvua. (Kurki 2000: 42–46.)

Kuvaamisen avulla nuorille tarjoutui mahdollisuus löytää itsestään kykyjä, jotka eivät vielä mahdollisesti olleet tulleet ilmi. Valokuvanäyttelyn myötä kuvaamisesta tuli oli yhteiskunnassa näkyvää toimintaa ja onnistumisen kokemusten myötä motivaation osallistua jatkossakin yhteiseen toimintaan ajateltiin kasvavan.

3.3 Osallistuminen

Sosiokulttuurinen innostaminen perustuu ihmisten omaan osallistumiseen. Vastuu toiminnasta on kaikkien yhteinen. Sosiokulttuurisen toiminnan tavoitteena on siis sellaisen osallistumisen lisääminen, jossa ihmiset ovat todellisia toimijoita. Mun kaupunki -projektissa pyrin toimimaan lähinnä taustahahmona, innostajana. Innostajan rooli korostuu erityisesti toiminnan alkuvaiheessa. Innostajan tehtävänä on toimia sosiaalisten prosessien liikkeelle saattajana ja innostajan on luotettava ryhmänsä jäsenien ominaisuuksiin ja kykyihin. (Kurki 2000: 14; 77–83)

Osallistumisen kynnyksen madaltamiseksi etsitään sellaisia luovia ja kokemuksellisia metodeja, jotka ovat yhteydessä ihmisten senhetkiseen tilanteeseen ja arkielämän todellisuuteen. (Kurki 2000: 26.) Tärkeää on myös yhteisöllinen ulottuvuus, koska osallistuminen on sosiaalista toimintaa, jossa ollaan mukana muiden toimijoiden kanssa. Keskeisenä piirteenä on yhteinen toiminta jonkun tavoitteen toteuttamiseksi. Valokuvaprojektissani pyrin valitsemaan sellaisen aiheen, joka koskettaisi nuorten omaa elämää. Valokuvaus oli helposti lähestyttävä menetelmä nuorille ja arvelin, että nuoret kokisivat kuvaamisen mukavana toimintana. Osallistumisen taustalla voikin kaikessa yksinkertaisuudessaan olla tavoitteena se, että osallistuja pääsee tekemään itselle tärkeitä ja mukavia asioita. Mielekkääseen toimintaan osallistumisella laajennetaan nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen ja vaikuttamisen piiriä. (Horelli ym. 2008: 217–220.) Yhteisenä tavoitteena toiminnan taustalla oli valokuvanäyttelyn kokoaminen tiettyyn päivään mennessä, mikä motivoi ryhmää viemään projektia eteenpäin.

Innostajan roolissa haastavaa oli aluksi innostaa nuoret mukaan niin, että he ovat todellisia toimijoita ja toimivat oma-aloitteisesti. Koin haasteena saada nuoria sitoutumaan projektiin, joka vaatisi yhteisesti sovittuja tapaamisia, sillä nuoret kävivät olohuoneella satunnaisesti, eivät tiettyinä kellonaikoina. Osallistuminen ja sitoutuminen sovittuihin tapaamisiin oli aikaisemmin joidenkin kohdalla ollut vaikeaa.

Mun kaupunki -projektiin osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja tuli lähteä nuoren omasta mielenkiinnosta. Pyrin madaltamaan kynnystä osallistumiseen niin, että nuoren osoitettua kiinnostuksensa valokuvaamiseen, annoin mahdollisuuden lähteä kuvaamaan välittömästi, ilman erillisten tapaamisaikojen sopimista. Projektin edetessä ja nuoren

sitouduttua enemmän, oma-aloitteisuus osallistumiseen lisääntyi ja yhteisten aikojen sopiminen oli helpompaa.

3.4 Kriittisen pedagogiikan näkökulmia

Kriittinen pedagogiikka on Henry Giroux'n ja Peter McLarenin kehittänyt kasvatusteoriat, jotka juontaa juurensa useista ajatteluperinteistä, mutta tärkeimpänä pidetään Paolo Freiren sorrettujen pedagogiikkaa. Kriittinen pedagogiikka ymmärtää kasvatuksen toimintana, jossa kannustetaan ihmistä yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Kriittisen pedagogiikan käsitteeseen liitetään usein myös sana politiikka, mutta perinteisen puoluepolitiikan sijaan viitataan kulttuuriseen, sosiaaliseen ja yhteisölliseen toimintaan, jossa rakennetaan ihmisen identiteettiä sekä luodaan merkityksiä omalle toiminnalle. (Giroux – McLaren 2001: 9–12.)

Kriittinen pedagogiikan ydin on jokaisen ihmisen kunnioittaminen ja siinä tarkastellaan maailmaa sorrettujen ja alisteisessa tai heikossa asemassa olevien näkökulmasta. Samalla pyritään vaikuttamaan yhteiskunnassa niin, että heidän äänensä saadaan kuuluviin. (Giroux – McLaren 2001: 16–17.) Myös Kiilakoski korostaa, että erityisenä kiinnostuksen kohteena kriittisessä pedagogiikassa ovat ryhmittymät, jotka saattavat olla jollain tavalla estyneitä toimimaan yhteiskunnassa muiden ryhmien tavoin. Tällaisia ryhmiä voivat olla esimerkiksi maahanmuuttajat. (Kiilakoski 2008: 58.) En väitä, että projektiin osallistuneet nuoret olisivat erityisen sorretussa tai alisteisessa asemassa yhteiskunnassa, mutta erilaiset syyt ovat voineet heidänkin kohdallaan johtaa siihen, että osallistuminen on vaikeampaa. Kuulin usein monikulttuurisella olohuoneella työskennellessäni nuorten kertovan kohdanneensa ennakkoluuloja esimerkiksi kadulla ja työpaikalla. Olohuoneella käyvät nuoret eivät pääsääntöisesti myöskään osallistuneet muuhun nuorisotoimintaan. Ennakkoluuloja kohdanneen henkilön itsetunto onkin usein haavoittuvampi kuin muiden. Toisen polven maahanmuuttajat saattavat kohdata myös vaikeuksia oman identiteetin rakentamisessa. Nuorten vanhemmat saattavat samaistua vain omaan kulttuuriinsa eivätkä voi hyväksyä lastensa samaistumista kahteen kulttuuriin. (Liebkind 1994: 30–31.)

Kriittisen pedagogiikan kasvatuksellinen näkökulma liitetään usein koulujen kasvatukseen, mutta sen voi liittää myös nuorisotyön taustalle. Kasvatuksella ei aina tarkoiteta koulussa tapahtuvaa kasvatusta, vaan enemmänkin nuoren arki- ja vapaa-

ajalla tapahtuvaa yhteiskunnallista kasvatusta. Tämä onnistuu parhaiten siellä missä ihmiset liikkuvat, heidän arkisissa puitteissaan. Monet paikat, kuten media tai vaikka ostoskeskukset kasvattavat ihmistä. Onkin tärkeää tehdä oma ympäristö näkyväksi, oppia lukemaan maailmaa. Maailman lukeminen voi lähteä liikkeelle yksinkertaisista asioista, mutta tavoitteena on lähteä liikkeelle nuoren kokemasta maailmasta, heidän arkiympäristöstään. Ympäristön tarkkailua voidaan edesauttaa esimerkiksi taiteellisella toiminnalla. (Kiilakoski 2008: 57-76.)

Valokuvaamisen ajattelin olevan hyvä menetelmä maailman lukemisessa ja ympäristön tarkkailussa. Projektissani oli tärkeää toimia niin, että tekemisellä koettiin olevan jotakin merkitystä. Tavoitteena oli, että projektin avulla nuoret saisivat onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuden tulla positiivisessa mielessä näkyväksi. Tomi Kiilaskosken mukaan kasvattavissa projekteissa erityisen tärkeää on osallisuuden kokemus ja yksilön on tunnistettava mahdollisuutensa vaikuttaa. Nuoren on tärkeä kokea olevansa arvostettu osa yhteisöä. Tunnustuksen antaminen varhaisessa vaiheessa mahdollistaakin nuoren äänen kuulumisen. (Kiilakoski 2008: 73.) Pysin kannustamaan nuoria tuomaan esiin omia mielipiteitään ja näkemyksiään maailmastaan. Oma roolini oli motivoiminen, kannustaminen ja tunnustuksen antaminen projektin eri vaiheissa.

Kriittisessä pedagogiikassa nuoriin pyritään suhtautumaan yhteiskunnan toivona, voimavarana, korostaen nuorten oikeutta määritellä oma maailmansa ja sitä millaisessa maailmassa he haluavat elää. Yhteiskunnassa perinteisesti ollaan kiinnitetty erityistä huomiota nuorten tekemisiin; nuorista saatetaan olla kiinnostuneita, huolestuneita tai kauhistuneita. Nuoret ovat joskus syntipukki erilaisille ilmiöille, kuten päihiteidenkäytölle tai rikollisuudelle. (Kiilakoski 2008: 62–73.) Omalla projektillani halusin luoda nuorille mahdollisuuden näkyväksi tulemisen kokemukseen, niin yksilönä kuin yhteisönäkin. Valokuvatyöskentelyllä on paikkansa näin myös identiteetin ja itsetunnon kasvun tukemisessa.

4 VALOKUVAUS MENETELMÄNÄ

Valokuvalla voidaan katsella maailmaa eri kuva- ja näkökulmista. Valokuvaaminen on konkreettinen ja helposti lähestyttävä väline. Kuvalla voidaan tarkastella todellisuutta,

mutta sillä voidaan luoda myös kuvitteellista todellisuutta; sitä millä tavoin haluaisi elämästään kertoa tai miten haluaisi tulevaisuuden näyttäytyvän. Kuvilla voi herättää tunteita, muistella menneitä tapahtumia tai niiden avulla voi kertoa omasta elämästään asioita, joita ei ehkä muuten tulisi ilmi. Valokuvaa on käytetty erilaisissa tarkoituksissa, kuten valokuvaterapiana tai elämänkertatyöskentelyssä niin lasten kuin aikuistenkin kanssa. (Bardy – Känkänen 2005: 83–87.)

4.1 Kuvallinen työskentely identiteetin rakentamisen tukena

Identiteetti on yleinen ilmaus sille, kun mietitään ihmisen kokemuksia itsestään ja kuulumisestaan johonkin yhteisöön tai kulttuuriin. Oma itseytemme sanotaan muuttuvan ja kehittyvän siinä suhteessa, millä tavoin meitä kohdellaan ja miten sosiaaliset ja kulttuuriset olosuhteet määrittävät meidät. Identiteetti saa ilmaisumuotonsa siinä mitä ihminen päättää kertoa itselleen ja muille elämästään. Tässä kerronnassa eri taiteenlajeilla voi olla tärkeä paikkansa. Eri taiteenmuodoilla, kuten kuvallisella ilmaisulla, ihminen kirjoittaa itseään. Kun tekee näkyväksi muille omaa elämäntarinaansa, se heijastuu katsottavaksi ja tulkittavaksi myös itselle ja samalla hahmottaa sitä millainen on. Kuvan avulla voi tehdä jäljen itsestään maailmaan. (Sava – Katainen 2004: 22–29.)

Mun kaupunki -projektissa valokuvat toimivat myös eräänlaisena elämäntarinan kertojana, sillä nuoret kuvasivat sitä ympäristöä, missä liikkuvat. Kuvaaminen vaikutti olevan nuorille helppo väline itseilmaisuuksiin; nuoret oppivat helposti käyttämään järjestelmäkameraa ja kuvatessaan pohtivat aidosti asioita tai ympäristöä, jota halusivat kuvata. Valtaosaan nuorten ottamista kuvista tai kuvanottohetkistä liittyi jokin muisto tai tarina. Projektiin innostaminen ja kameran antaminen nuorelle ilmaisun välineeksi oli äänen antamista niille nuorille, jotka eivät osallistuneet aktiivisesti yleiseen nuorisotoimintaan.

Erilaiset ilmaisua sisällään pitävät prosessit voivatkin toimia äänen antajina ihmisille. Tästä puhutaan myös kriittisessä pedagogiikassa, jossa tosin usein puhutaan lapsen tai oppilaan näkökulmasta. Uskallan kuitenkin soveltaa tätä myös nuoriin ja varsinkin maahanmuuttajataustaisiin nuoriin, joilla osallistuminen voi olla vaikeampaa. (Honkasalo – Souto 2008: 121.) Äänen antaminen erilaisille näkökulmille muuttaa ihmistä vastaanottavasta objektista toimivaksi subjektiksi. Äänen antaminen avaa

mahdollisuuden ymmärtää paremmin paikkaansa maailmassa. Se on toivon ja toimijuuden herättämistä, siirtymistä hiljaisuudesta näkyväksi. Objekteina jääme äänettömiksi ja olemisemme jää toisten tulkintojen ja määritelmien mukaiseksi. Taiteellinen työskentely on tällaisissa identiteetti projekteissa hedelmällinen tapa, jossa tärkeää on todellinen kuunteleminen ja vapauden antaminen. (Krappala 2004: 170–173.)

Omassa roolissani tärkeää oli nuoren todellinen kuunteleminen ja hänen osallistumis- ja kuvaamisprosessinsa tukeminen. Erityisesti kuvaamisvaiheessa oli tärkeää kannustaa nuorta ja katsoa kuvia hänen kanssaan yhdessä. Tällä tavoin motivaatio ja itsetunto pysyi yllä ja nuori pystyi viemään prosessinsa päätökseen. Toisaalta tärkeää ohjaajan roolissa oli osata pysytellä sivustaseuraajana ja ohjailla vain tarvittaessa. Tärkeää oli myös arvostaa jokaisen tulkintaa omista kuvistaan, sillä tarkoituksena ei ole etsiä yhtä oikeaa tapaa ymmärtää kuvaa (Sava – Katainen 2004: 31.) Jokainen nuori sai valita omasta mielestään parhaat kuvansa näyttelyyn ja itse toimin vain valinnan tukena.

4.2 Community photography -yhteisövalokuvaus

Yksi näkökulma projektini taustalla oli nuorten osallistuminen yhteiseen toimintaan. Projektini noudattelee tavoitteiltaan ja prosessiltaan denveriläisen valokuvaaja Tory Readin kehittämän yhteisövalokuvauksen menetelmää, jossa on ideana on luoda yhteisöllisyyttä valokuvan keinoin. Read on käyttänyt menetelmää ympäri Yhdysvaltoja erilaisissa työpajoissa ja saanut tunnustusta projekteistaan. (Community photography 2009.)

Menetelmän tarkoituksena on tuoda ihmisiä yhteen, ilmaista itseään ja oppia tuntemaan toisiaan paremmin. Tavoitteena on, että ihmiset itse ottavat vastuuta ja ohjaajan rooli on toimia lähinnä innostajana. Denveriläisessä lähiössä Read kokosi yhteen erään alueen asukkaita ja asukkaat kokosivat yhteisöllisen projektin aikana asuinalueestaan kertovan kuvakollaasin. (Community photography 2009.)

Readin mukaan yhteisöllinen taide hyödyttää monia iästä, rodusta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Siitä voi saada iloa niin yhteisöllisiin taideprojekteihin osallistuvat henkilöt, kuin yhteisöt ja yhteiskunta ympärillämme. Yhteisöllistä taideprojektia johtaa yleensä innostava ohjaaja, joka rohkaisee osallistujia itse ottamaan ohjat käsiinsä projektissaan. Tarkoituksena on luoda jotain uutta yhdessä. Yleensä

valokuvista kootaan näyttely muille nähtäväksi. Yhteisövalokuvauksen prosessi on samankaltainen kuin sosiokulttuurisen innostamisen prosessi; siinä edetään toimijoiden ehdoilla toiminnan suunnittelusta yhteisen tavoitteen saavuttamiseen. (Community photography 2009.)

5 VALOKUVAPROJEKTIN VALMISTELUT

Ennen valokuvaamista oli tärkeää tehdä alustava toimintasuunnitelma, miettiä kuvaamisen aihetta, projektin rahoitusta sekä koota nuorten ryhmä kasaan. Myös näyttelypaikan sekä kuvausvarusteiden varaukset tuli tehdä hyvissä ajoin.

5.1 Ideointi

Ideointi projektia varten alkoi jo vuotta ennen sen toteutusta, kun pohdin erilaisia valokuvatyöskentelyn mahdollisuuksia. Mietin olisiko järkevää etsiä aihe nuorten kiinnostuksenkohteiden perusteella nuorilta kyselemällä vai rajaisinko aiheen tarkasti niin, että ryhmäläisille annettaisiin tehtäväksi kuvata esimerkiksi merkittäviä tai hankalia asioita heidän elämässään tai arjen kulkua. Pohdin liittyisikö projektiin jo olemassa olevien kuvien, kuten perhekuvien tarkastelua. Päädyin kuitenkin siihen, että nuoret kuvaisivat itse sekä väljään aiheen rajaukseen, jossa annetaan vapaat kädet tulkita sitä ympäristöä missä kukin elää. Ajattelin, että toimintaan motivoinnin kannalta olisi järkevintä keksiä jokin alustava kuvausaihe.

Valitsin kuvausaiheen osittain myös monikulttuurisen olohuoneen tavoitteiden perusteella. Nuorten elinympäristöllä on merkitystä monikulttuurisen olohuoneen näkökulmasta, sillä olohuone pyrkii tarjoamaan nuorille vaihtoehdon asemansseudulla ja keskustassa oleilun sijaan. Lisäksi yksi olohuoneella käyvistä nuorista oli esitellet minulle kuviaan, joita oli ottanut koulu- ja työmatkansa varrelta. Oman ympäristön kuvaaminen oli siis myös ajankohtainen aihe nuorille. Jätin aihevalinnan kuitenkin avoimeksi siltä varalta, että nuoret haluaisivat valita itse aiheen. Nuorten kanssa keskustellessani huomasin kuitenkin pian, että nuoret olivat kiinnostuneita valokuvaamisesta ja kuvausaihekin innosti heitä.

Mun kaupunki – Magaaladeyda Helsinki tarkentui projektin nimeksi siinä vaiheessa, kun mietin millainen nimi toimisi nuorten keskuudessa parhaiten. Minun Helsinkini oli ollut edellisvuosina teemana erilaisissa Helsinkiin liittyvissä projekteissa, kuten Helsingin kaupungin järjestämässä valokuvauskilpailussa vuonna 2007 (Helsingin kaupunki 2009). Halusin antaa myös monikulttuurisille nuorille mahdollisuuden pohtia omaa Helsinkiään ja tuoda näkemyksensä muidenkin tietoon valokuvanäyttelyn avulla.

Magaaladeyda on somalin kielinen sana ja tarkoittaa suomeksi minun kaupunkini. Liitin sanan alustavasti projektin nimeen tekemään nimestä monikulttuurisen ja ryhmäni kannalta houkuttelevan. Projektin nimi kiinnitti nuorten huomion, sillä he eivät olleet tottuneet näkemään tai kuulemaan omaa kieltään olohuoneen suomalaisten työntekijöiden taholta. Suurin osa olohuoneen kävijöistä puhuu somalin kieltä äidinkielenään. Arvelin, että vaikka nimessä esiintyisi somalinkielinen sana, se ei estäisi kuitenkaan muita nuoria halutessaan osallistumasta projektiin.

Valokuvanäyttelymahdollisuus varmistui kun kuulin Kaisaniemen metroaseman näyttelytilan olevan maksuton ja varattavissa heinäkuuksi 2009. Rahoitusta kuvien suurentamiseen ja kehystämiseen päätin hakea yhteistyössä nuorten kanssa Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskukselta.

5.2 Ryhmän kokoaminen

Aloin keräämään ryhmää kokoon laittamalla mainoksen projektista (ks. liite 1) monikulttuurisen olohuoneen seinälle, pöydälle sekä nuorten käyttämän tietokoneen taustakuvaksi. Tein mainoksen itse ottamastani valokuvasta. Mainoskuvassa on suurin osa harmaansävyistä betonitalon seinää ja nuoren ihmisen lenkkitosu kuvan reunassa. Kuva toimi mielestäni kaikessa yksinkertaisuudessaan hyvin kaupunkikulttuuriin liittyvän projektin mainoksena. Arvelin sen herättävän huomiota, mutta ei antaisi liikaa suuntaa nuorten tuleville kuville.

Kerroin nuorille projektista olohuoneiltojen aikana ja kyselin olisiko heillä kiinnostusta osallistua. Kerroin projektin ideana olevan oman kotikaupungin kuvaaminen ja kuvista pidettävä näyttely metroasemalle.

Kaksi nuorta innostuivat välittömästi kerrottuani projektista. Heidän mielestään oli *tosi hienoa saada omia kuvia metroasemalle*. Kolmas ryhmäläinen päätti osallistua

epäröityään hetken sitä, osaisiko ottaa kuvia. Myöhemmin hän kuitenkin otti innostuneena kuvia itsestään ja kavereistaan olohuoneen kameralla ja halusi mukaan projektiin. Neljäs osallistuja löytyi, kun mainitsin ohimennen projektista muun keskustelun ohessa. Kävi ilmi, että hän oli kiinnostunut kuvaamisesta ja ottanut aiemmin nuorisokodin kameralla kuvia. Viides ryhmän jäsen innostui osallistumisesta myöhemmin ollessaan kaverinsa seurana ensimmäisellä kuvausreissulla. Nuorten osallistumispäätökseen vaikutti luultavasti sekä oma innostukseni, että nuorten vakuuttaminen siitä, että jokainen osaisi ottaa tarpeeksi hyviä kuvia.

Juttelin projektista lisäksi muutaman muun nuoren kanssa. He kiinnostuivat projektista aluksi, mutta loppujen lopuksi heitä ei näkynyt ensimmäisillä sovituilla kuvausreissuilla, vaikka muistutin moneen kertaan ajankohdasta. Viisi nuorta oli kuitenkin riittävä määrä osallistujia ja näin toiminta päästiin aloittamaan.

5.3 Näyttelytilan ja tarvikkeiden varaus

Kaisaniemen metroaseman lasivitriinit metron laiturialueella on Helsingin kaupungin ylläpitämä ilmainen näyttelytila, jonka voi kuka tahansa varata. Varasin näyttelytilan jo huhtikuussa 2009 ennen kuvausprosessin alkua, sillä tilalla oli runsaasti kysyntää ja se piti varata aikaisin. Julkinen näyttelytila metroasemalla oli myös yksi keino motivoida nuoria osallistumaan projektiin; omat kuvat saisi esille paikalle, jonka ohi kävelisi päivittäin paljon ihmisiä. Metroasema näyttelytilana sopi projektiini, koska se on helposti lähestyttävä paikka ja lisäksi osa nuorten liikkumisympäristöä. Huono puoli oli se, että metroasemalla ei pystynyt laskemaan katsojien lukumäärää eikä pitää vieraskirjaa.

Huhtikuussa selvitin myös digitaalisen järjestelmäkameran varausmahdollisuutta nuorisoasiainkeskuksen kahdelta eri mediapajalta. Saimme mahdollisuuden lainata toukokuun ajaksi mediarepun nuorisoasiainkeskuksen Oulunkylän Medianuotasta. Reppu sisälsi Nikon 60D -järjestelmäkameran, akunlaturin, muistikortin sekä Acer Aspire One -kannettavan tietokoneen. Tietokone palveli tarvetta kuvien tallentamiselle sekä niiden katsomiselle.

Hain mediarepun Oulunkylästä kahden projektiini osallistuvan nuoren kanssa. Allekirjoitin ohjaajana lainauslapun, josta selvisi lainaus- ja palautuspäivä sekä lainatut

tarvikkeet. Vastaavaa lainaustapaa päätimme käyttää myös nuorten lainatessa minulta kameraa, jotta välineet tulisi palautettua sovittuna ajankohtana (ks. liite 2). Pohdittuani asiaa etukäteen Medianuotan ohjaajan kanssa, päätin jättää hankkimatta erillisen vakuutuksen välineistöä varten. Tarvikkeet, joita lainasimme olivat nuorisoasiainkeskuksen omistamia ja Asemanseudun olohuone kuului nuorisoasiainkeskuksen toimintoihin eikä vakuutusta aiemminkaan erikseen oltu otettu nuorten lainauksia varten.

Hain kirjastosta neljä valokuvaukseen liittyvää kirjaa ideoita ja virikkeitä varten. Kirjat olivat siltä varalta, että nuorilla olisi vaikeuksia päästä kuvaamisessa alkuun. En laittanut kirjoja esille missään vaiheessa, sillä nuoret vaikuttivat siltä, että ideoita syntyisi ilmeikkään. Kaikki lähtivät kuvaamaan ennakkoluulottomasti.

5.4 Rahoitus

Rahoitus projektia varten oli tarpeellinen, sillä kuvat oli tarkoitus suurentaa isoiksi valokuvausliikkeessä ja hankkia kunnolliset kehykset niihin. Määrittelin etukäteen, että kuvia tulisi näyttelyyn noin kymmenen, jos kuvaajia olisi 3-5. Jätin tämän kuitenkin avoimeksi siitä syystä, että en tiennyt kuinka monta nuorta innostuisi mukaan ja kuinka monta kuvaa kukin valitsisi näyttelyyn. Rahoitusvaihtoehtojani olivat nuorten projekteille tarkoitettut Homma -raha, Sponssi -raha sekä POP -raha. Koska nuorisoasiainkeskuksen ylläpitämä POP -raha oli tarkoitettu juuri nuorten pienimuotoisille projekteille ja päätös rahoituksen saamisesta selviäisi nopeimmalla aikataululla, päätin koota pari nuorta mukaani ja sovimme keskusteluajan POP -rahasta vastaavan ohjaajan kanssa.

POP -rahoituksen saamiseksi on tärkeää, että projekti on nuorisolähtöinen ja nuoret itse pääsevät harjoittelemaan rahanhakuprosessia ja perustelevat projektin rahantarpeen. Projektista vastaavan ohjaajan on pysyteltävä taka-alalla. Mukanani rahoituskeskustelussa oli kaksi nuorta. He kuvailivat projektin tarkoituksen ja rahantarpeen. Toinen nuorista kertoi neuvottelun yhteydessä, että *on mukavaa päästä kuvaamaan hetkiä, jotka on hienoja ja jotka saattaisi myöhemmin unohtaa.*

Olin laskenut kuvista ja kehyksistä aiheutuvan noin kahdensadan euron kustannukset. Olin etukäteen selvittänyt, että yhden kuvan teettäminen valokuvaliikkeessä maksaisi

9,50 euroa ja sopivankokoisia kehyksiä sai Ikeasta noin kahdeksan euron kappalehintaan. Lisäksi kuviin tuli hankkia taustakartongit, jotka maksoivat kirjakaupassa noin kaksi euroa kappaleelta.

Rahoitusneuvottelun päätteeksi selvisi, että saimme projektillemme POP -rahan maksimimäärän eli kaksisataa euroa. Mikäli päättäisimme projektin edetessä valita näyttelyyn enemmän kuin kymmenen kuvaa ja kustannukset ylittäisivät saamamme summan, saimme luvan käyttää siihen Asemanseudun olohuoneen toimintarahoja. Loppujen lopuksi kuvia valittiin näyttelyä varten yhteensä kolmetoista. Asemanseudun olohuoneen toimintarahoista saatiin näin ollen käyttöön noin 60 euroa.

5.5 Aikataulu

Huhtikuun 2009 käytin projektin suunnitteluun ja valmisteluun. Toukokuu oli tarkoitettu kuvaamista sekä kuvien katselua varten. Kesäkuussa oli tarkoituksena valita nuorten kanssa heidän ottamistaan kuvista mieluisimmat, käydä ostamassa kehykset, kehystää kuvat sekä mainostaa näyttelyä. Heinäkuun ensimmäisenä päivänä oli määrä pitää näyttelyn avajaiset. Näyttely oli koko heinäkuun mittainen ja syyskuussa näyttely siirtyi Asemanseudun olohuoneelle. Syyskuussa oli vuorossa myös palautteen keruu. Aikataulusuunnitelma osoittautui realistiseksi ja aikataulu toteutui suunnitelmien mukaan. Toisaalta projekti olisi ollut mahdollista toteuttaa myös lyhyemmässä ajassa, mutta esimerkiksi kuvaamiseen oli hyvä varata vähintään kuukausi aikaa, jotta kaikki osallistujat ehtivät kuvata haluamansa määrän kuvia.

6 VALOKUVAPROJEKTIN TOTEUTUS

Suunnittelusta ja valmistelusta edettiin itse valokuvaamiseen sekä kuvien suurentamiseen ja kehystämiseen. Tärkeää oli kuvien merkityksellistäminen, eli niiden katsominen ja niistä keskustelu yhdessä nuoren ja koko ryhmän kanssa. Projekti huipentui kuvista koottuun näyttelyyn Kaisaniemen metroasemalla.

6.1 Valokuvaamisen valmistelu

Kuvausprosessi alkoi välittömästi haettuamme kameran käyttöömmme. Ennen kuvaamaan lähtöä selvensin nuorille, että kuvauslupa pitää kysyä mikäli halusi kuvata yksittäisiä ihmisiä kadulla. Nuoret pohtivat yhdessä sitä, saako ihmisjoukkoja kuvata julkisilla paikoilla. Tulimme yhdessä siihen tulokseen, että lupa on kohteliasta kysyä, mikäli kuvaa ihmistä niin, että hänet voi tunnistaa. Kerroin nuorille myös, että he saavat halutessaan opastusta järjestelmäkameran käytössä. Näytin kameran perustoiminnot jokaiselle nuorelle ennen kuvaamaan ryhtymistä. Kameran sai lainaan varaamalla minulta ajan itselleen tai lähtemällä kuvaamaan olohuoneiltojen aikana. Ohjeistin nuoria varovaisuuteen välineiden kanssa, mutta kerroin luottavani heihin.

Ennen ensimmäistä kuvauskertaa, keskustelin myös kuvausaiheesta nuorten kanssa ja esitin tarvittaessa apukysymyksiä helpottamaan ja selkiyttämään kuvaamista. Apukysymyksiä olivat: mitä mun kaupunki sinulle tarkoittaa? Mitä haluat muille kertoa kotikaupungistasi? Mikä kaupungissa kiinnittää huomiosi jollakin tapaa?

Kuvausreissujen oli määrä olla osittain spontaaneja ja osittain etukäteen suunniteltuja kameranvarausten mukaan. Tiesin joidenkin nuorten kohdalla toimivan paremmin kuvaamaan lähteminen spontaanisti ja joidenkin kohdalla kuvauspäiviä pystyisi paremmin suunnittelemaan etukäteen. Tarkoitukseni oli että nuoret kuvaisivat itsenäisesti, mutta lähtisin myös mukaan kuvaamaan, jos nuori haluaisi.

Yhteisistä tapaamisista laitoin tekstiviestin jokaiselle ryhmäläiselle muistuttamaan sovitusta ajasta. Seuraava tapaaminen tai muu yhteinen toiminta sovittiin yleensä edellisellä tapaamiskerralla.

6.2 Valokuvaaminen

Nuoret kuvasivat kuukauden aikana jokainen vähintään yhden kuvauskerran. Neljä viidestä kuvasi kuitenkin vähintään kolme kuvauskertaa. Suurin osa ryhmäläisistä halusi lähteä kameran kanssa liikkeelle ja sitä kautta löytää kuvauskohteensa. Yksi ryhmäläinen oli miettinyt jo ennen projektia paikkoja, joista haluaisi ottaa kuvan ja projektin myötä sai siihen mahdollisuuden.

Innostaminen ja motivoiminen lähteä kuvaamaan olohuoneiltojen aikana oli yksi tärkeä roolini projektissa. Huomasin, että kunnollinen kamera motivoi ja herätti mielenkiinnon kuvaamiseen. Myös omien ja toisten ryhmäläisten kuvien katselu motivoi nuoria. Nuorten ottamien kuvien kehuminen ja niistä keskustelu vaikutti nuoriin positiivisesti ja epävarmemmatkin kuvaajat saivat itsevarmuutta uutta kuvausreissua varten.

Neljä viidestä nuorista varasi kameran yleensä yhdeksi tai kahdeksi päiväksi, otti itsenäisesti kuvia ja palautti kameran sovittuna aikana takaisin olohuoneelle. Kuvat katsottiin läpi yhdessä ja tallennettiin kannettavalle tietokoneelle jokaiselle omaan kansioon. Osalla oli kuvausreissun jälkeen kuvia kymmenittäin, osalla vähemmän.

Yhden osallistujan pyynnöstä olin mukana hänen kuvausreissuillaan. Olin mukana lähinnä seurana ja tukemassa, enkä antanut omia ideoitani kuvauskohteiden suhteen. Nuori oli kriittinen ottamiensa kuviansa suhteen ja halusi poistaa välittömästi kamerasta omasta mielestään epäonnistuneet otokset. Ensimmäisen kuvausreissun päätteeksi hän totesi kuitenkin: *mä olen niin hyvä kuvaaja* ja keksi välittömästi seuraavan kuvausreissun kuvauskohteen. Projektin edetessä nuoren kiinnostus ja itseluottamus valokuvaamiseen kasvoi selvästi.

6.3 Kuvien merkityksellistäminen

Katsoin nuorten ottamat kuvat yhdessä heidän kanssaan kuvausreissujen päätteeksi, kameran palautuksen yhteydessä. Tietokonetta säilytettiin olohuoneella ohjaajien huoneessa, jossa kuvia pystyi katsomaan rauhassa. Silloin tällöin myös olohuoneen ohjaaja osallistui kuvien katseluun. Koin kuvien katseluhetken yhtenä tärkeimmistä hetkistä koko projektissa. Juttelin nuoren kanssa siitä, mitä ajatuksia kuvat herättivät, mitä mieltä nuori itse oli ottamistaan kuvista ja missä tilanteissa kuvat oli otettu. Nuori päätti itse mitkä kuvista tallennettaisiin tietokoneelle ja mitkä hän halusi poistaa. Huomasin, kuinka tärkeää kaikille osallistujille oli kuulla myös minun mielipiteeni kuvista. Kehuessani nuorten ottamia kuvia, hymy nousi yleensä heidän kasvoilleen ja he vaikuttivat ylpeiltä otoksistaan.

Lopullinen näyttelykuvien valinta tapahtui yhdessä sovittuna ajankohtana olohuoneella. Osa oli tähän mennessä jo valinnut omista kuvistaan mieluisimmat. Taloudellisista puitteista johtuen jokainen sai näyttelyyn oman valintansa mukaan 1–3 kuvaa.

Valintatilaisuuteen osallistui koko tilaisuuden ajaksi neljä viidestä ryhmäläisestä. Yksi nuorista joutui lähtemään aiemmin. Hänen kanssaan katsoimme kuvia etukäteen kahdestaan, sekä seuraavalla tapaamiskerralla koko ryhmän voimin.

Näyttelykuvien valintakerralla nuorten kuvia katsottiin läpi yhdessä tietokoneen ruudulta sekä isolta valkokankaalta. Jokainen sai omalla vuorollaan halutessaan kertoa kuvistaan sekä mitä tuntemuksia kuvat herättivät. Muut pääsivät sanomaan omia kommenttejaan ja miettivät yhdessä mitkä kuvat olisivat sopivia näyttelyyn. Lopullisen valinnan teki kuitenkin kuvaaja itse.

Ilmapiiri oli kannustava ja nuoret kertoivat avoimesti mielipiteitään ja kehuivat toistensa kuvia. Omien kuvien katsominen muiden kanssa oli luultavasti hyvin merkittävä hetki nuorelle, sillä jokainen keskittyi kuuntelemaan tarkasti kun oli omien kuvien esittelyn vuoro. Parilla osallistujalla oli aluksi vaikeuksia valita, mitkä kuvat halusi näyttelyyn, mutta muiden avustuksella valinnat kuitenkin saatiin tehtyä. Kolme nuorista valitsi näyttelyyn kolme kuvaa, kaksi nuorista valitsi kaksi kuvaa. Yhteensä näyttelykuvia tuli kolmetoista.

Eräässä keskustelussa nuoret olivat tuoneet ilmi, että kuvalle voisi keksiä nimen tai kuvan yhteyteen voisi liittää jonkin ajatuksen. Loppujen lopuksi kaksi osallistujista halusi nimetä työnsä. Nuorten keksimät nimet olivat: *Mun aika*, *mun paikka*, *mun maailma*, *Alku*, *Toivo* sekä *One more time*.

6.4 Kuvien käsittely

Annoin nuorille mahdollisuuden käsitellä omia kuviaan Photoshop - kuvankäsittelyohjelmalla, joka tuli lainaamamme tietokoneen mukana. Nuoret olivat kuitenkin tyytyväisiä kuviinsa sellaisenaan. Kuvat oli määrä tulostaa kokoon 30 x 40 cm ja tarkistin ohjelmalla, että kuvat olivat sen kokoisia, että osa kuvasta ei rajautuisi pois kuvausliikkeessä. Kuvat tallennettiin suurentamista varten muistitikulle yhteiseen kansioon.

6.5 Mainostaminen

Näyttelyn mainostamista varten teimme koko ryhmän voimin mainosjulisteen (ks. liite 3). Pohdimme ryhmän kanssa eri vaihtoehtoja, miten juliste tehtäisiin. Yhtenä vaihtoehtona oli koota kaikkien kuvista kollaasi, johon tulisi mainosteksti. Päädyimme yksimielisesti kuitenkin valitsemaan julisteeseen yhden nuoren Kaisaniemen metroasemalta ottaman kuvan, sillä näyttelykin sijoittui Kaisaniemeen. Nuoret suunnittelivat julisteeseen tekstit kuvankäsittelyohjelmalla. Avustin ohjelman käytössä jonkin verran, vaikka nuoret osasivat jo entuudestaan käyttää ohjelmaa. Julisteeseen laitettiin näyttelyn ajankohta ja paikka sekä nuorisoasiainkeskuksen logo. Julisteita tulostettiin Asemanseudun olohuoneen tulostimella ja laitettiin esille olohuoneelle, Nuorten tiedotuspiste Kompassiin ja näyttelyn yhteyteen metroasemalle.

Keskustelin nuorten kanssa valokuvanäyttelyn nimestä ja siitä oliko se kaikkien mielestä sopiva. Nuoret pohtivat myös muita vaihtoehtoja, kuten Mun maailma tai Mun kotipaikka sekä miettivät, sopiko somalinkielinen sana nimen yhteyteen. Enemmistön päätöksellä päätettiin laittaa näyttelyn nimeksi alkuperäinen Mun kaupunki – Magaaladeyda Helsinki, koska se oli nuorten mielestä kuvaavin. Kaikkien mielestä somalinkielinen oli hyvä lisä näyttelyn nimeen.

Valokuvanäyttelyä mainostettiin kesäkuun kahden viimeisen viikon aikana myös nuorisoasiainkeskuksen internet -sivuilla, irc -galleriassa Kompassin profiilissa, Facebookissa ja Metrolehden internetsivulla. Lisäksi lähetin tiedotteen Helsingin Sanomien menotietoihin sekä Monitori -lehteen. Monitori-lehden syksyn lehti oli täynnä ja sovimme, että palaisimme asiaan mahdollisesti myöhemmin.

6.6 Kehysten hankinta ja kuvien suurentaminen

Valokuvien kehykset hankittiin Ikeasta. Kolme ryhmän jäsentä halusi lähteä mukaani Ikeaan valitsemaan kehyksiä. Kehyksiksi valittiin kaikille samanlaiset 50x 70 cm - kokoiset, hopeanväriset metallikehykset, jotka maksoivat 7,90 euroa kappaleelta. Kehyksiä ostettiin kolmetoista kappaletta. Maksoin kehykset POP -rahan vastuuhenkilöltä saamalla tilauslapulla. Tällöin lasku liikkeestä meni suoraan nuorisoasiainkeskukselle.

Kuvien suurentaminen tapahtui Asematunnelin Kuvapisteessä, koska olin kuullut heidän tekevän hyvänlaatuisia kuvia. Lisäksi hinta oli alhaisin. Mukanani kuvausliikkeessä oli yksi ryhmäni nuorista. Kuvat vietiin kuvausliikkeeseen muistitikulla, jonne olimme luoneet valmiiksi Näyttely -kansion, jossa kuvat sijaitsivat.

Valmiit kuvat sai hakea seuraavana päivänä. Mukanani oli tällöin yksi nuorista, joka ei ollut aiemmin osallistunut näyttelyn valmisteluihin. Kuvat maksoivat yhteensä 136 euroa, sillä kuvausliike veloitti 3,50 euroa tilauskuluja. Ylimääräisiä kuluja syntyi myös Näyttely-kansioon jääneestä ylimääräisestä mainosjulistekuvasta. Kuvalle löytyi kuitenkin käyttöä; se laitettiin näyttelyn yhteyteen metroasemalle. Maksoin kuvat omalta tililtäni liikkeessä syntyneen tilauslappuun liittyvän väärinkäsityksen vuoksi. Sain summan takaisin toimitettuani kuitin POP -rahasta vastaavalle. Samalla reissulla hankimme Suomalaisesta Kirjakaupasta valkoiset taustakartongit kuville. Riittävän kokoinen kartonki maksoi 1,70 euroa kappaleelta.

6.7 Kuvien kehystäminen

Kuvien kehystäminen tapahtui monikulttuurisella olohuoneella, kuten muutkin yhteiset tapaamiset. Olin varannut käyttöömmekokouhuoneen, jossa oli suuret pöydät. Kokouhuoneessa oli myös tietokone, jolta pystyi soittamaan taustamusiikkia tunnelman luomiseksi. Olin varannut paikalle kehystämisestä varten tarvittavia välineitä, kuten ruuvimeisselin, saksia, viivoittimia sekä kyniä.

Paikalla oli neljä viidestä nuoresta. Paikallaolijat kehystivät omat kuvansa sekä auttoivat toisiaan tarvittaessa. Olin itse apuna kehyksien laitossa. Kuva laitettiin ensin taustakartongin päälle, sen jälkeen kuvaan liitettiin kuvaajan nimi sekä joissakin tapauksissa teoksen nimi. Tämän jälkeen kuva asetettiin kehyksiin. Kuvaajan ja teoksen nimi kirjoitettiin Word -ohjelmalla erilliselle paperille ja liimattiin kuvan yhteyteen.

Ikean kehykset osoittautuivat hieman hankaliksi, sillä ruuvien ruuvailu vaati kärsivällisyyttä ja keskittymistä. Jotkut nuorista eivät olleet osanneet varautua tähän ja välillä keskittymiskyky herpaantui. Yksi nuorista joutui lähtemään aikaisemmin, mutta aikoi tulla laittamaan loput kuvansa kehyksiin seuraavana päivänä. Myös poissaoleva nuori tuli kehystämään kuvansa seuraavana päivänä. Muiden kuvat saatiin kehystettyä suunnitelmien mukaan. Kehystämisen jälkeen valmiit kuvat olivat esillä olohuoneella ja

nuoret vaikuttivat tyytyväisiltä omiin kuviinsa. Myös olohuoneen henkilökunta ihasteli nuorten ottamia kuvia.

6.8 Luvat

Olin laatinut lupa-lapun, jossa nuorilta pyydettiin allekirjoitus ja lupa siitä, saiko hänen kuviaan julkaista Kaisaniemen metroasemalla sekä näyttelyyn liittyvässä mainonnassa (ks. liite 4). Lisäksi nuorelta kysyttiin lupaa hänen nimensä julkaisemiseen kuvien yhteydessä. Alle 18 -vuotiailta osallistujilta pyydettiin huoltajan allekirjoitusta. Tein tämän varmuuden vuoksi, jotta nuori varmasti ymmärtäisi mihin hänen ottamiaan kuvia tultaisiin käyttämään. Kuvan tekijänoikeudet säilyivät nuorella itsellään.

6.9 Näyttely

Olin käynyt aikaisemmin tarkastamassa metroaseman näyttelytilan ja varmistanut, että kaikille kuville olisi tilaa. Avaimen metrolaiturin vitriineihin sain metroaseman vartijalta.

Näyttelyn pystytykseen osallistui koko ryhmä heinäkuun ensimmäisenä päivänä. Kuvat ripustettiin Asemanseudun olohuoneelta löytyneillä ripustuskoukuilla. Jokainen sai itse päättää, mihin kohtaan vitriiniä omat kuvansa halusi. Osa laittoi omat kuvansa laiturin toiselle puolelle ja osa toiselle. Kuvien yhteyteen liitettiin näyttelyjulistet sekä yhden sivun mittainen selostus siitä, mistä näyttelyssä oli kyse (ks. liite 5). Liitin tekstin yhteyteen kuvaajien nimet nuorten suostumuksesta.

Samana päivänä vietettiin näyttelyn avajaisia. Metroasemalla ei ollut luvallista pitää avajaisia, jotka häiritsisivät ohikulkijoita tai metroliikennettä. Syötävää tai juotavaa ei myöskään ollut luvallista tarjota. Sen vuoksi päätimme pitää avajaiset lähinnä oman ryhmän kesken, mutta jokainen sai halutessaan pyytää ystäviään tai sukulaisiaan avajaisiin. Avajaisissa kiersimme katsomassa kuvat, nostimme limsa -maljan sekä pidin itse lyhyen puheen, jossa kerroin olevani ylpeä projektista ja osallistujista.

Mun kaupunki – Magaaladeyda Helsinki -valokuvanäyttely oli Kaisaniemen metroasemalla 1.-31. heinäkuuta, jonka jälkeen se purettiin pois. Näyttely siirrettiin

Asemansseudun monikulttuuriselle olohuoneelle syyskuun alussa, kun monikulttuurinen olohuone aukaisi ovensa kesäloman jälkeen.

7 PROJEKTIN JÄLKEEN

Metroaseman valokuvanäyttelyn jälkeen alkoi palautteen kerääminen sekä projektin arviointi. Näyttelyn aikana sekä sen jälkeen sain yhteydenottoja niin tiedotusvälineiltä kuin muilta projektista kiinnostuneilta tahoilta. Projektiin osallistuneet nuoret saivat myös jatkoa kuvatyöskentelylle syksyllä 2009.

7.1 Projektin arviointi

Sosiokulttuurisessa innostamisessa arviointi on tärkeä osa projektin kulkua. Informaation hankkimiseen voidaan käyttää monenlaisia keinoja, kuten keskustelua, haastatteluja ja havainnointia. Parhaimmillaan arviointi on koko toiminnan ajan jatkuvaa prosessiarviointia. Tärkeää on myös toiminnan päättymisen jälkeen tapahtuva loppuarviointi, jossa on mukana ulkopuolisia arvioitsijoita. Arvioinnin perusta on kuitenkin osallistujien oma itsearviointi, joka on osa innostamisen prosessia. Kaikki toiminnassa mukana olevat ovat keskeisesti mukana arvioinnissa. Arvioinnin pitää olla hyödyllistä, eettistä, tarkkaa ja käyttökelpoista. Arvioinnin välineenä voi olla esimerkiksi keskusteluun perustuva haastattelu tai kyselylomake. Oleellista on analysoida lopuksi hankittua tietoa. (Kurki 2000: 150–153.)

Valokuvaprojektin aikana pyrin jatkuvasti arvioimaan toimintaa ja omaa ohjaajan rooliani tavoitteita silmällä pitäen. Olin valmis tarvittaessa muuttamaan toimintaan liittyviä suunnitelmia, mikäli nuoret näin haluaisivat. Pidin myös päiväkirjaa, johon kirjoitin tapahtumat sekä sen, ketkä nuoret milloinkin ja mihinkin osallistuivat. Käytin projektin arvioinnin pohjana myös etukäteen tekemääni suunnitelmaa.

Niin toimintaan osallistuneiden nuorten kertoma, kuin ulkopuolistenkin antama palaute oli yksi tärkeä osa toiminnan arvioinnissa. Keräsin palautetta suullisesti tai kirjallisesti toimintaan osallistuneilta nuorilta ja monikulttuurisen olohuoneen ohjaajilta sekä POP - rahasta vastaavalta ohjaajalta. Palautteena pidin myöskin yhteydenottoja ulkopuolisilta tahoilta, jotka kiinnostuivat projektista nähtyään näyttelyn metroasemalla. Eniten

huomiota kiinnitin kuitenkin nuorten antamaan palautteeseen, koska he olivat projektin todellisia toimijoita. Keräsin nuorilta palautetta keskustelun muodossa. Keskustelin jokaisen nuoren kanssa erikseen noin kahdenkymmenen minuutin ajan.

7.2 Yhteydenotot

Näyttelyn vierailijoilta tai ohikulkijoilta ei vieraskirjan puuttumisen vuoksi ollut mahdollista saada laajaa palautetta. Kaisaniemen näyttelytilan yhteyteen ei ollut myöskään luvallista laittaa yhteystietoja henkilöistä, jotka näyttelyä pitivät. Nimet olivat kuitenkin nähtävissä kuvien yhteydessä ja projektista kertovassa esitteessä. Yhteydenottoja näyttelystä ja projektista kiinnostuneilta henkilöiltä ja tiedotusvälineiltä tuli loppujen lopuksi kuitenkin enemmän kuin osasin odottaa. Myös yhdeltä ohikulkijalta saimme kirjallisen palautteen nuorisosiainkeskuksen yleiseen palautesähköpostiin. Ohikulkija kehui kuvia ja projektia, mutta kritisoi metroasemaa näyttelypaikkana. Myös enemmän taustatietoa kaivattiin kuvaajista.

Mun kaupunki -valokuvanäyttely Kaisan metroasemalla teki ohikulkiessa vaikutuksen. Hyviä kuvia. Näitä lisää ja kunnollinen näyttelypaikka, jos saan pyytää. Kyllä metroasemallakin on mukava kuvia katsella, mutta nämä ansaitsisivat paremmin aikaa tarkastelulle. Kuvaajista myös enemmän tietoa kuvien yhteyteen.

Mun kaupunki -näyttelystä tehtiin myös haastattelu Ylen A-tuubi -ohjelmaan, joka on nähtävissä Ylen internet-sivuilla (http://atuubi.yle.fi/videot_ja_kuvat/id-1003834). Jutussa haastateltiin minun lisäksi kahta nuorta, jotka olivat olleet mukana alusta saakka, esimerkiksi rahoituspalaverissa. Nuoret kertovat haastattelussa miltä tuntui osallistua projektiin ja mitä haluavat kuvillaan tuoda ilmi. Jälkeenpäin totesin, että toimittajan toivomuksesta huolimatta olisi mukaan pitänyt ottaa kaikki projektiin osallistuneet nuoret, jotta toiset eivät kokisi itseään syrjäytetyiksi. Olin ajatellut antaa muille mahdollisuuden haastateltaviksi mikäli uusia haastattelupyynnöitä tulisi.

Lisäksi valokuvanäyttely oli esillä Helsingin Sanomien Nyt -liitteessä Näyttelyt -palstalla. Näyttely esiteltiin ensimmäisenä 3 kiinnostavaa -osiossa, jossa vaihtuva kriitikko arvioi kolme näyttelyä joka viikko (ks. liite 6). Ohessa oli yhden nuoren

ottama kuva. Jutussa todettiin, että metrotunneli näyttelypaikkana oli melko vaatimaton, mutta toimittajan mukaan kuvat kannatti käydä katsomassa.

Projektin jälkeen sain yhteydenoton myös Helsingin yliopiston AEGEE -järjestöltä, joka järjesti syksyllä 2009 nuorille tarkoitetun Photography Creating Understanding -valokuvatyöpajan. Työpajan vetäjä pyysi minut mukaan asiantuntijaksi kertomaan Mun kaupunki -projektista, työskentelemään nuorten kanssa heidän ottamien valokuvien kanssa sekä auttamaan heidän oman valokuvanäyttelyn järjestelyjen kanssa. Kahden viikon mittaiseen työpajaan osallistui nuoria kolmesta eri maasta. Valokuvatyöskentely työpajan nuorten kanssa oli mielenkiintoista ja pystyin käyttämään hyödyksi Mun kaupunki -projektissa syntynyttä kokemusta. Työpajan vetäjä kiitteli minua jälkepäin onnistuneesta työpajasta.

Mun kaupunki -projektiin osallistuneet nuoret saivat jatkoa kuvalliselle työskentelylle syksyllä 2009. Taiteen tohtori Helena Oikarinen-Jabai, videokuvaaja Sami Sallinen sekä valokuvaaja Miina Savolainen ottivat yhteyttä monikulttuurisen olohuoneen ohjaajaan näyttelyn nähtyään ja pyysivät nuoria mukaan tutkimukseen, jonka aiheena on maahanmuuttajataustaisten nuorten kokemukset Helsingistä. Tutkimuksen myötä tarkoituksena on myös koota aiheesta kertova kirja. Kirjan materiaalia kootessa käytetään video- ja valokuvaamista tarinoiden kertomisen välineenä. Nuorten toivomuksesta myös Mun kaupunki -projektissa otettuja kuvia tullaan hyödyntämään kirjan teossa. Projektissa nuoret keskittyvät lähinnä videokuvaukseen, mutta pääsevät osallistumaan myös valokuvaaja Miina Savolaisen järjestämään valokuvatyöpajaan. Viiden hengen ryhmästäni neljä päättivät osallistua projektiin.

8 VALOKUVAPROJEKTIN ARVIOINTIA

Arvioin projektin onnistumista projektille asettamieni tavoitteiden perusteella sekä sosiokulttuurisen innostamisen, kriittisen pedagogiikan sekä valokuvatyöskentelyn näkökulmasta. Käytin saamaani palautetta tärkeänä osana arviointia. Arvioin myös projektin aikana syntyneitä haasteita sekä kehittämiskohtia.

8.1 Osallistumisen arviointia

Sosiokulttuuriseen innostamiseen sekä kriittiseen pedagogiikkaan pohjautuva projekti sopi hyvin nuorisotyöhön ja nuorisoasiankeskukseen kuuluvan monikulttuurisen olohuoneen toimintaan. Suomalainen nuorisotyö on perinteisesti ollut paljolti sosiaalipedagogista innostamista, jossa painotetaan nuoren itseohjautuvuutta ja osallistumista (Kurki 2000: 32). Myös sosiokulttuurisella innostamisella pyritään luomaan sellaisia osallistumisen prosesseja, joissa ihmiset kasvavat aktiivisiksi kansalaisiksi yhteisöissään. Erilaisten toimintojen avulla ihmiset voivat huomata, miten heidän toimintansa liittyy laajempaan yhteisölliseen tai yhteiskunnalliseen toimintaan. (Kurki 2000: 20.)

Innostamisen myötä viisi olohuoneella käyvää nuorta osallistui puolen vuoden ajan yhteiseen toimintaan, saivat mahdollisuuden kokea onnistumisen kokemuksia sekä tulla näkyväksi omassa kotikaupungissaan. Nuoret sitoutuivat valokuvaprojektiin alusta loppuun saakka ja heidän ottamiaan kuvia oli esillä metroasemalla sekä monikulttuurisella olohuoneella. Ulkopuolisten yhteydenottojen määrä kertoo siitä, että valokuvat olivat tulleet nähdyiksi monelle eri taholle. Metroasemalla näyttelyn näki todennäköisesti kuukauden aikana lukuisat ihmiset. Nuorten antaman palautteen perusteella omien kuvien näkeminen julkisessa paikassa ja ulkopuolelta tullut positiivinen palaute synnytti onnistumisen kokemuksia ja kohotti itsetuntoa.

Erityisesti monikulttuuristen nuorten osallistuminen oli tärkeä lähtökohta Mun kaupunki -projektissa. Neljä viidestä projektini osallistujista ovat maahanmuuttajataustaisista perheistä ja elävät monikulttuurisessa ympäristössä. Lisäksi nuoret viettävät paljon aikaansa Asemanseudun monikulttuurisella olohuoneella. Vähemmistöjen näkökulmat jäävät monesti vähemmälle huomiolle ja tästäkin syystä on tarvetta monikulttuuriselle nuorisotyölle, jossa kiinnitetään erityistä huomiota monikulttuuristen nuorten tarpeisiin (Honkasalo – Souto 2008: 116–119). Myös kriittisessä pedagogiikassa painotetaan, että eri etnisten vähemmistöjen edustajien tulisi saada äänensä kuuluviin yhteiskunnassa. (Giroux – McLaren 2001: 16–17.) Sijoittamalla projekti monikulttuurisen olohuoneen yhteyteen, saattoi olla helpompaa saada mukaan monikulttuurisia nuoria, kuin jos projekti olisi sijoittunut esimerkiksi jonkin nuorisotalon yhteyteen. Yhden nuoren palautteesta kävi ilmi, että tuttu paikka madalsi kynnystä osallistumiseen. Tältä osin monikulttuuristen nuorten osallistumisen tukeminen onnistui.

Yhteisön merkitys oli projektin aikana suuri. Niin sosiokulttuurisessa innostamisessa kuin yhteisövalokuvauksessakin tavoitellaan sitä, että osallistuva ryhmä ottaa itse vastuuta toiminnasta ja luo jotakin uutta yhdessä. (Community photography 2009.) Monikulttuurisella olohuoneella ei valokuvausta ilmaisumuotona ollut aikaisemmin käytetty, joten projektin myötä nuoret pääsivät luomaan jotain uutta yhteisössään. Projektin kulku vastasi hyvin pitkälti yhteisövalokuvauksen menetelmän prosessia; aluksi koottiin ryhmä, jonka jälkeen asetettiin yhteiset tavoitteet, keskusteltiin näyttelymahdollisuudesta, aikataulusta, hankittiin rahoitus sekä aloitettiin työskentely (Community photography 2009).

8.2 Valokuvatyöskentelyn merkityksellisyys

Valokuvien merkityksellistäminen oli oleellinen osa projektini prosessia. Marjatta Bardyn ja Päivi Känkäsen mukaan omien valokuvien käsitteleminen ryhmässä ja muiden kommentit voivat eheyttää omaa minäkuva ja omaa käsitystä todellisuudesta. Prosessissa on tärkeää, että kuvista keskustellaan ja kuvien ja kuvausprosessin herättämiä tunteita pohditaan yhdessä nuoren kanssa tai ryhmässä. Työskentelyssä osallistujaa pyydetään valikoimaan omista kuvistaan ne, jotka tuntuvat erityisesti merkittäviltä. Voidaan miettiä, mitä tunnelmia kuvat herättävät tai miksi valitsi juuri jonkun tietyn kuvan. (Bardy – Känkänen 2005: 83–87.) Projektin aikana oli tärkeää luoda sellainen ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaisi näyttää omat kuvansa sekä antaa ja ottaa vastaan palautetta kuvistaan. Tunnelma ryhmässä olikin innostunut ja kannustava. Toisten kuvia keuhuttiin ja muut antoivat ideoitaan mitkä kuvista sopisivat näyttelyyn. Tarkkaillessani ryhmää huomasin, että kuvien katsominen ja niistä keskusteleminen oli monelle tärkeä hetki. Nuoret huomasivat, että oma kuva oli muidenkin mielestä katsomisen arvoinen.

Kuvallisella työskentelyllä voidaan tuoda muille näkyväksi omaa elämäntarinaa ja samalla pohtia omaa paikkaansa maailmassa. (Sava – Katainen 2004: 22–29.) Lisäksi ilmaisun avulla voi antaa äänen ihmisille, joka puolestaan tukee ihmisen toimijuutta ja avaa mahdollisuuden tulla hiljaisesta näkyväksi. (Krappala 2004: 170–174.) Kuvien katsomisen myötä mietittiin kuvien herättämiä tunteita ja muistoja. Suurin osa osallistujista kuvasivat sellaisia paikkoja, jotka herättivät muistoja. Palautteen ja nuorista tehdyn haastattelun perusteella voidaan myös todeta, että kuvatut paikat ja hetket olivat osa nuorten arkielämää ja samalla siis osa heidän elämäntarinaansa.

Sitä, pystyttiinkö kuvatyöskentelyllä tukemaan nuoren identiteettityötä tai minäkuva, on hankala arvioida. Kuvien ja nuorten kertomusten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että kuvaaminen oli ollut antoisaa ja kuvat oli otettu nuorille merkityksellisistä paikoista. Voidaan myös päätellä, että valokuvanäyttely sekä siihen liittyvä positiivinen palaute toi onnistumisen kokemuksia sekä mahdollisesti kasvatti itsetuntoa.

Oma roolini oli tukea nuorten prosessia projektin aikana kannustamalla heitä osallistumaan sekä ottamaan valokuvia. Alkuvaiheessa innostaminen ja motivointi olivat suuremmissa roolissa, kuin lopussa, jolloin nuoret olivat sitoutuneet projektiin ja heidän itsetuntonsa kuvaajina oli kasvanut. Sosiokulttuurisen innostamisen sekä esimerkiksi yhteisövalokuvauksen mallin mukaan on tärkeää tukea ryhmän itsenäistä toimintaa (Kurki 2000: 23; Community photography 2009). Tuin nuorten omaa aloittekykyä muun muassa kannustamalla varamaan rohkeasti kameran itselleen ja lähtemään kuvaamaan. Halutessaan nuoret saivat miettiä kuvauskohteita ja lähteä kuvaamaan myös yhdessä.

Ryhmä toimi kuvausprosessin ajan hyvin itsenäisesti ja nuoret lähtivät melko oma-aloitteisesti kuvaamaan. Käytännön järjestelyissä, kuten kuvien kehystämisessä, roolini oli taas suurempi. Uskon, että tämä johtui nuorilla itseluottamuksen puutteesta liittyen esimerkiksi kehysten kokoamiseen. Olin itse kuitenkin aina läsnä auttamassa ja kannustin nuoria auttamaan myös toinen toisiaan. Pääosin osallistuminen oli aktiivista, innostunutta ja kasvoi projektin loppua kohden. Kaikki projektissa mukana olleet osallistuivat projektin loppuhuipennukseen eli näyttelyn kokoamiseen sekä avajaisiin.

8.3 Haasteita ja kehittämiskohtia

Koska tavoitteet olivat jo etukäteen mietitty sellaisiksi, että niiden saavuttaminen olisi realistista, oli arviointi myös helpompaa. Toisaalta pitkässä prosessissa oli monta asiaa, jotka olisivat voineet mennä pieleen. Näin ei onneksi kuitenkaan käynyt, vaan prosessi saatiin vietyä onnistuneesti loppuun saakka. Joitakin kehittämiskohtia ja haasteita löysin kuitenkin prosessin varrelta. Ensimmäisenä haasteena koin ryhmän motivoinnin mukaan ja sitoutumisen toimintaan. Asetin tavoitteeksi, että osallistujia olisi 5-10. Loppujen lopuksi projektiin osallistui viisi henkilöä, joten vaikka tavoite tuli täyteen, olin toivonut suurempaa innostusta ja osanottoa. Osallistujat olivat lisäksi jo entuudestaan minulle

edes jonkin verran tuttuja nuoria. Innostamiseen olisikin voinut käyttää vielä enemmän aikaa ja keinoja, jotta myös joitakin tuntemattomia, valokuvaamisesta kiinnostuneita nuoria olisi lähtenyt mukaan.

Projektiin osallistuneen ryhmän kanssa koin jatkuvana haasteena sen, että jokainen saapuisi paikalle sovittuna aikana ja saisi oman osuutensa tehtyä. Vaikka nuoret olivatkin vapaaehtoisesti mukana ja innostuneita projektista, eivät kaikki saapuneet jokaiseen tapaamiseen paikalle. Tällaisia tapauksia oli kuitenkin vähän ja yleensä nuori, joka ei saapunut paikalle, sai tehtyä oman osuutensa seuraavalla kerralla. Uskon, että jokaiselle oli tärkeää saada nähdä omat kuvansa näyttelyssä, mikä sai heidät sitoutumaan loppuun saakka. Alussa olisin kuitenkin voinut korostaa selvemmin projektin tavoitetta ja kertoa projektin aikataulusta vieläkin selkeämmin. Näin kuitenkin parhaaksi, ettei yhteisiä tapaamisia sovittu etukäteen, vaan prosessin etenemisen mukaan.

Jälkeenpäin ajateltuna näyttelyn avajaisiin oltaisiin voitu kiinnittää enemmän huomiota. Vietimme avajaisia lähes oman ryhmän kesken lukuun ottamatta noin viittä ulkopuolista kävijää. Nuorille olisi voinut korostaa enemmän sitä, että omat ystävät ja perhe ovat tervetulleita, vaikka metroaseman näyttelytilaan ei saanutkaan kutsua suuria määriä ihmisiä. Vaikka asiasta ryhmän kesken puhuimme, ei jostain syystä osallistujien ystäviä tai perhettä ollut juurikaan paikalla.

Yhtenä kehittämiskohteena voidaan pitää näyttelypaikan valintaa. Ohikulkijan palautteessa sekä Nyt -liitteessä mainittiin, että metroasema näyttelypaikkana oli melko vaatimaton ja kuvat olisivat ansainneet paremman paikan olla esillä. Näyttelytilassa oli paikoin huono valaistus eivätkä kuvat välttämättä tulleet huomatuiksi samalla tavoin kuin mahdollisesti taidegalleriassa. Harmillista oli myös se, että näyttelyn nähneitä ihmisiä ei pystytty laskemaan. Lukumäärä jää vain arvailujen varaan. Toisaalta olen kuitenkin tyytyväinen metroasemaan projektin ensimmäisenä näyttelypaikkana, sillä se oli kaikille kansalaisille helposti lähestyttävä paikka ja kuvia voi katsella ohikulkiessaan. Paikkaa varatessani mietin myös sitä ympäristöä, missä nuoret liikkuvat omassa arjessaan ja metroasema sopi projektiin siinäkin mielessä. Nuorisotoimenjohtaja Lasse Siuralan sanoin: *on aika osallistaa kadut ja vapaa kaupunkitila tarinan ja taiteen keinoin* (ks. sivu 2).

8.4 Palaute arvioinnin välineenä

8.4.1 Nuorten palaute

Keräsin neljältä nuorelta suullista palautetta noin kuukausi Kaisaniemen metroaseman näyttelyn loputtua. Yhdeltä nuorelta sain kirjallisen palautteen, sillä hän oli muuttanut ulkomaille opiskelemaan ennen palautteen keruuta. Palautekeskustelussa ja kirjallisessa palautteessa kysyin nuorelta oliko hän tyytyväinen osallistumisestaan projektiin, mikä projektissa oli hyvää tai mikä huonoa sekä mitä mieltä oli omista kuvistaan ja mitä halusi niillä sanoa. Laskin palautteeksi myös tv -haastattelussa annetut kommentit. Palautekeskustelun aikana tein muistiinpanoja mahdollisimman tarkasti, mutta en ole tähän yhteyteen kirjannut selkeyden vuoksi täytesanoja, kuten *niinku* ja *tota*. Nuorten palautteet kertovat siitä, että nuoret olivat tyytyväisiä osallistumisestaan projektiin. Parasta projektissa oli palautteiden mukaan valokuvaaminen, kuvista koottava näyttely sekä ryhmä.

Jos en olis lähtenyt mukaan olisin jäänyt paljosta paitsi.

Olin tosi innostunut tästä jutusta ja halusin nähdä omat kuvani siellä julkisessa paikassa.

Tyytyväinen ja onnistunut olo.

Halusin nähdä, miten hyviä kuvia pystyisin ottamaan ja miten hyvin pystyisin käsitteleen kameraa.

Sain viettää laatu-aikaa kavereiden kanssa, ilmaista itseäni ja ylipäättään olla mukana jossain.

Nuorten palautteiden mukaan ilmapiiri oli vapaa ja kannustava prosessin aikana. Yksi palautteista kertoo myös siitä, että tuttu ympäristö motivoi osallistumaan ja oli mahdollisesti myös edellytyksenä osallistumiselle. Yhdestä palautteesta käy ilmi, että onnistumisen myötä itsetunto koheni.

Sai ilmaista itseään omalla tavalla, eikä ollut tiettyjä sääntöjä tai rajoja eikä kukaan ollut kertomassa mitä pitää kuvata...sai olla luova.

Aihe oli tarpeeksi vapaa.

Oli tarpeeksi joustavaa, vaikka sitoutuinkin siihen, niin silti yhteiset ajat saatiin sovittua ja joustettua.

Oli kannustava ilmapiiri.

Osallistuminen ei ollut vaikeaa, koska tultiin aina tänne olohuoneelle, tää on meidän mesta, tänne on helppo tulla. Muuten en olis varmaan osallistunut.

Eka oli vähän vaikee osallistua tai lähtee mukaan, mut sitte ku on ottanu pari kuvaa niin sitte on riittänyt taidot tai silleen uskaltanu ottaa enemmän kuvia.

Palautteista käy ilmi myös, että mieleen jäi erityisesti omien kuvien näkeminen julkisessa paikassa. Nuorten kommentteista näkee, että julkisuus herätti onnistumisen kokemuksia. Nuorille oli palautteen sekä heidän antamansa tv-haastattelun perusteella merkityksellistä kokea, että oma kuva on tarpeeksi hyvä muiden katsottavaksi. Nuoret pitivät myös siitä, että sai kertoa muille millä tavalla näkee maailmaa.

Olen todella ylpeä siitä, että mun kuvat julkaistiin metroasemalla.

Tuntui mahdottomalta että mun kuva on katsomisen arvoinen.

Kaikki näkee aina omalla tavallaan, kaikki katsoo omia juttujaan. Niin nyt voi näyttää että tää on mun näkökulma, et mä nään Helsingin tämmösenä ja näistä asioista mä tykkään. Se tuntui todella hyvältä, että sai ilmaista itseään ja näyttää ihmisille minkälaisena sä näät maailman.

Jos ihmiset kerta tykkäsivät, sit oon varmaan hyvä kuvaaja. Pitää varmaan jatkaa kuvaamista.

Kuvat ja kuvaaminen oli parasta, koska tykkään kuvata kivoja ja hauskoja asioita. Ja se kun näin kuvat Kaisaniemessä laitettuna siististi.

Oli kiva saada omaa tuotosta esille niinkin suurille ihmismäärille, päästä kokeilemaan todellisia ammattilaisten välineitä ja nähdä muitten näkemyksiä omasta kotikaupungista.

8.4.2 Monikulttuurisen olohuoneen työntekijöiltä saatu palaute

Pyysin suullista palautetta sekä kirjallista palautetta sähköpostin välityksellä Asemansseudun monikulttuurisen olohuoneen ohjaajilta sekä POP -rahavastaavalta, joka seurasi prosessia alusta loppuun. Toivoin palautetta näyttelyn toteutuksesta, tavoitteiden asettelusta sekä projektin tarpeesta monikulttuurisella olohuoneella. Ohjaajien palautteet kertovat, että he olivat tyytyväisiä projektiin ja sille asetetut tavoitteet olivat realistisia. Ohjaajien mukaan osallistumisella ja toiminnan saattamisella loppuun saakka on merkitystä nuorten elämässä ja sitä voi seurata aktiivisempaa osallistumista jatkossa. Lisäksi erityisesti monikulttuuristen nuorten osallistumista on syytä tukea, koska sillä

voi olla merkitystä itsetunnon kehittymiselle. Palautteesta kävi ilmi, että vastaavanlaista toimintaa pyritään jatkossakin liittämään olohuoneen toimintaan.

Toteutus oli onnistunut. Ohjasit käsittääkseni loistavasti nuoria, vastuutit oikein ja sait heidät sitoutumaan projektiin.

Näyttely on saanut paljon positiivista palautetta, mikä varmasti on osaltaan vahvistanut nuorten itsetuntoa. Mielestäni oli myös hienoa että nuorille tarjottiin "vaihtoehtoinen" tapa ilmaista itseään.

Juuri tällaiset projektit kehittävät nuoria pohtimaan omaa kasvuympäristöään, minäkuvaansa ja itseään osana yhteiskuntaa. Parasta se että tämä tapahtuu mielekkään ja innostavan toiminnan kautta. Pyrimme varmasti myös jatkossa kehittämään Asemanseudun toiminnassa tällaisia aspekteja.

Heille on tärkeää, että heidät hyväksytään, ettei olla pakolaisia, vaan onnistuu ja pääsee julkisuuteenkin.

Kynnys osallistua on korkeampi, kun he eivät yleensä kuulu yhteisöihin, jotka harrastaa jotakin. Hienoa, että nuoret löysivät itsestään voimavaran kokeilla eri juttua. Se voi vaikuttaa muihinkin, että muutkin lähtevät kokeilemaan.

8.5 Valokuvat

Valokuvia syntyi projektin aikana yhteensä noin sata. Osa toi näyttille kuvia kymmenittäin, osa oli poistanut kamerasta kuvat, joista ei pitänyt ja toi muille nähtäväksi vain muutamia kuvia. Lopulliseen näyttelyyn valittiin yhteensä kolmetoista kuvaa (ks. liite 7).

Valokuva menetelmänä oli onnistunut valinta projektiin, sillä valokuvan avulla voi tallentaa merkityksellisiä palasia omasta elämästä. Valokuvatyöskentelyllä voi myös täydentää käsitystään omasta paikastaan maailmassa. (Bardy – Känkänen 2005: 86–87.) Projektin aikana nuoret kuvasivat sitä ympäristöä, missä liikkuvat ja minkä kokevat heille tärkeäksi. Lähes poikkeuksetta kaikki kuvat olivat maiseman kuvauksia, niin keskustan alueelta kuin nuorten työ- tai koulumatkan varrelta. Koin yllättävänä, että vain harvoissa kuvissa esiintyi ihmisiä. Näyttelyyn valituista kuvista kahdessa esiintyi nuorten ystäviä. Kuvia otettiin Helsingin keskustan alueelta, Lauttasaaresta, Kampista, metrotunneleista, Eirasta, Hietaniemen rannasta, Itäkeskuksesta sekä nuorten työ- tai koulumatkan varrelta. Kuvat näyttivät asetelmiltaan ja väreiltään harkituilta ja valaistus oli onnistunut, vaikka valtaosa nuorista ei ollut aiemmin käyttänyt järjestelmäkameraa.

Nuorten näyttelyyn valitsemat kuvat sopivat hyvin yhteen ja niistä pystyi löytämään yhteneviä teemoja. Jokaisen nuoren valitsemat kuvat toimivat tavallaan myös kuvasarjoina ja näyttely oli kokonaisuutenakin onnistunut.

Myös palautteen yhteydessä tuli ilmi, että kuvat olivat sellaisista paikoista, jotka herättävät muistoja tai jotka ovat nuoren arkipäivän elämän varrelta. Osassa kuvista oli jokin sanoma, jonka kuvaaja halusi tuoda katsojalle. Kuvilla nuoret halusivat tuoda esiin jotakin itsestään, elämästään tai ympäristöstään.

Mä oon ajanut tästä monta kertaa kun oon menossa töihin, ja kun tuun töistä. Ja nyt oli aika näyttää ihmisille, mitä mä nään joka aamu töiden jälkeen.

Kuvat edustavat sitä puolta Helsingistä, jossa itse viihdyn, ja johon olen kasvanut, johon liittyvät parhaimmat muistot ja kaverit. Ne näyttävät, mitä Helsinki minulle todella on ja mitä se on minulle antanut.

Tuo on vähän sellanen rikkaiden alue, tai rikkaiden talo. Ajattelin ottaa kuvan, kun muita taloja on nähty muutenkin, ihan perustaloja, mut tuollasta ei oo vielä nähty.

Kuvista tulee mieleen vanhoja muistoja, vanhoja aikoja, kun olin pieni.

Osa nuorista oli halunnut kuvata erityisesti hetkiä ja tunnelmia, jotka olivat jääneet heille mieleen.

Halusin ikuistaa sellaisia hetkiä, jotka jää mieleen, aamuja kun aurinko nousee. Harva niitä näkee, harvalla on aikaa keskittyä niihin hetkiin.

Mun kuva kertoo mitä nuoret tekee vapaa-ajalla. Siinä on auringonlasku ja mun kavereita. Se kertoo kesämeiningistä, kun katsoo kuvaa, ajattelee että oispa kesä. Sitten vanhana ajattelen varmaan, että saispa tuon ajan takaisin.

Mun ottama kuva kuvaa sitä hetkeä, kun sää vaihtuu parin minuutin sisällä, ensin paistoi aurinko ja sitten tuli pilviä ja... pelottava sellainen myrsky.

Mun kuvassa on lintu. Tykkään kun ne lentää ja menee ylös... Odotin kauan. Se näyttää siltä, kun lentokone nousee.

9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Toiminnan eettisyyttä arvioidessa voidaan miettiä esimerkiksi, millainen oma roolini oli suhteessa osallistuneisiin nuoriin ja millä tavalla omat valintani tukivat kohderyhmää sekä taustalla olevaa teoriaa. Toisaalta tulosten luotettavuutta voidaan pohtia siltä kannalta, millä tavoin toimintaa on arvioitu ja kenen näkemysten pohjalta. Myös kuvien julkaisemiseen liittyvät luvat ovat osa toiminnan eettisyyttä.

Toiminnassa pyrin olemaan mahdollisimman asiakaslähtöinen. Nuorten kanssa toimivilta aikuisilta edellytetäänkin pohdintaa siitä, mihin tavoitteisiin nuoria sitoutetaan. Osallistumisessa tavoitteet ja toiminnan luonne määrittyvät aina toimintaympäristöstä ja toimijoista käsin. (Kiilakoski 2008: 218) Esimerkiksi valokuvaprojektin aiheen valinnassa jouduin harkitsemaan sitä, onko nuorten edun mukaista valita kuvattava aihe, vai antaa nuorten valita itse. Tässä tapauksessa päädyin rajaamaan aiheen sen verran, että pystyisin jonkinlaisen aiheen myötä motivoimaan nuoria paremmin mukaan. Aihe oli kuitenkin nuorten arkiympäristöä koskettava ja väljä, jolloin omalle tulkinnalle jäi runsaasti tilaa. Oma roolini innostajana ja nuorten tukijana oli haastava, jotta en toisi vahingossa omia näkemyksiäni liikaa esille. Tähän koitin kiinnittää erityistä huomiota jatkuvasti. Pyrin toimimaan myös valokuvatyöskentelylle tyypillisten toimintamallien mukaisesti.

Toiminnan arvioinnissa käytin arvioinnin pohjana nuorilta sekä ohjaajilta saamaani palautetta. Pyysin nuorilta palautetta suullisesti kuukausi näyttelyn päättymisen jälkeen. Palaute on pääosin positiivista ja voidaankin miettiä, vaikuttiko palautteen positiivisuuteen toiminnasta kulunut aika tai oliko nuoren hankala antaa negatiivista palautetta keskustelun yhteydessä. Toisaalta projektiini osallistuneet nuoret olivat tuttuja jo yli puolen vuoden ajalta ja uskon, että he olisivat tarvittaessa uskaltaneet antaa myös rakentavaa palautetta. Itse toimin arvioinnissa palautteen sekä koko prosessin analysoijana. Pyrin arvioimaan toimintaa sosiokulttuurisen innostamisen, kriittisen pedagogiikan sekä valokuvatyöskentelyyn liittyvien näkemysten pohjalta. Arvioin myös tavoitteiden saavuttamista.

Kuvien julkaisemiseen sekä nuoren nimen mainintaan kuvan yhteydessä pyysin kirjallisen luvan jokaiselta. Alaikäiseltä osallistujalta pyysin huoltajan allekirjoituksen.

Kuvien tekijänoikeudet ovat kuvaajilla itsellään ja niiden tulevasta käytöstä keskustellaan nuorten kanssa yhdessä.

10 POHDINTA

Luovalla työskentelyllä, kuten valokuvatyöskentelyllä, on löydetty olevan yhtymäkohtia identiteetin rakentamiseen sekä näkyväksi tuleminen kokemuksiin. Yksi kuva voi muodostua osaksi elämäntarinaa ja sen näyttäminen muille voi olla hyvinkin merkityksellistä. Merkittävää valokuvaamisesta tekee usein kuvan katsominen yhdessä jonkun toisen kanssa. Toisen katse tekee kuvasta katsomisen arvoisen. Kuvalla voi olla myös paljon voimaa ja sen avulla voi ilmaista itseään silloinkin kun oma ääni ei kuulu.

Jotta voi tuntea itsensä täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseneksi ja saada äänensä kuuluviin, on hyvä osallistua yhteiseen toimintaan. Nuorisotyössäkin korostettu osallistumisen tukeminen liittyy syrjäytymisen ehkäisyyn; ihmisen on hyvä kiinnittyä johonkin. Sosiaalisen toiminnan avulla ihminen voi löytää merkitystä elämälleen ja yhdessä muiden kanssa luoda omaa persoonallisuuttaan ja kulttuuriaan. Nuorisotyössä on mielestäni annettava nuorelle mahdollisuus luoda itse omaa kulttuuriaan ja tulevaisuuttaan. Pidän hyvin tärkeänä sitä, että nuoriin suhtaudutaan toiveikkaasti yhteiskunnan voimavarana; olivatpa he sitten valtaväestöä tai maahanmuuttajataustaisia nuoria. Nuorten pitäminen syntipukkina esimerkiksi päihteidenkäytölle tai rikollisuudelle ei johda mihinkään, vaan nuoria tulisi ennemminkin innostaa osallistumaan sosiaaliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Kuten Mun kaupunki – projektin kohdalla kävi ilmi, osallistumisen tukeminen edesauttoi osallistumista yhteiseen toimintaan jatkossakin.

Valokuvaprojektien järjestäminen erilaisten ryhmien kanssa ei vaadi järjestäjältä välttämättä valtavia resursseja tai valokuvaajan koulutusta. Ohjaajan oma innostus ja motivaatio ovat tärkeimpiä toimintaa ylläpitävistä voimia. Onnistuneita valokuvia voi ottaa myös ilman laajaa teknistä osaamista tai järjestelmäkameraa. Ryhmää on kuitenkin hyvä opastaa etukäteen kameran käytössä välttääkseen kuvaamisen aikana tekniset ongelmat. Ohjaajan on myös hyvä miettiä etukäteen kuvien merkityksellistämistä, koska se on mielestäni merkittävintä valokuvatyöskentelyssä.

Projekti toi itselleni uusia työmahdollisuuksia sekä herätti paljon kiinnostusta. Sain projektin jälkeen eri tahoilta pyyntöjä toteuttaa valokuvatyöskentelyä erilaisten nuorten ryhmien kanssa. Pääsin osallistumaan myös yhtenä ohjaajana monikulttuurisella olohuoneella aloitettuun tutkimus- ja kirja -projektiin. Sosionomin työnkuvaan valokuvatyöskentely sopii mainiosti, koska sitä voidaan toteuttaa osana arjen ja vapaa-ajan toimintoja hyvin erilaisten asiakasryhmien kanssa. Kuvaaminen ei ole ainoa tapa hyödyntää valokuvan voimaa osana sosiaalialan työtä. Albumi- tai perhekuvien katselu ja elämäntarinoiden kertominen kuvan avulla voi olla merkittävä ja vahvistava kokemus monelle. Valokuvatyöskentelyä voi toteuttaa myös lyhytkestoisempina jaksoina osana arkipäivän työtä. Lisäksi esimerkiksi nuorisotyössä valokuvaaminen on vain yksi esimerkki, jonka avulla nuori voi saada mahdollisuuden tulla näkyväksi ja kertoa omasta maailmastaan muille.

LÄHTEET

- Asemanseutu 2009. Kohdennettu nuorisotyö. Verkkodokumentti. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen intranet. Luettu 3.6.2009.
- Bardy, Marjatta – Känkänen, Päivi 2005: Omat ja muiden tarinat. Ihmissyyttä vaalimassa. Helsinki: Stakes.
- Community photography 2009. Verkkodokumentti. <<http://www.community-photography.com/frame.html>>. Luettu 2.9.2009.
- Giroux, Henry – McLaren, Peter 2001: Kriittinen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.
- Gretschel, Anu 2008: Nuori -ei asiakkaaksi, vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sell, Anna (toim.) 2008: Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura -julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Haapanen, Sinikka – Sava, Inkeri – Vesänen-Laukkanen, Virpi 2006: Voimatarina nuorisotyössä. Helsinki: Nuorisoasiainkeskus.
- Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2009: Asemanseutu. Verkkodokumentti. <http://www.hel.fi/wps/portal/Nuorisoasiainkeskus/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/nk/fi/Vapaa-aika/Monikulttuurisuus/Asemanseutu>. Luettu 26.8.2009.
- Helsingin kaupunki 2009. Minun Helsinkiäni -valokuvauskilpailu. Verkkodokumentti. <http://www.helsinki.fi/fi/index/Kilpailu_viikko_14_2007.html>. Luettu 2.9.2009.
- Honkasalo, Veronika – Souto, Anne-Mari 2008: Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sell, Anna (toim.) 2008: Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura -julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Horelli, Liisa – Haikkola, Lotta – Sotkasiira, Tiina 2008: Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sell, Anna (toim.) 2008: Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura -julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Kiilakoski, Tomi 2008: Kasvu moneen suuntaan -kriittinen pedagogiikka ja nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sell, Anna (toim.) 2008: Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura -julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Krappala, Mari 2004: Avoin tila lapsen ja aikuisen välissä. Teoksessa Sava, Inkeri – Vesänen-Laukkanen, Virpi (toim.): Taiteeksi tarinoitu oma elämä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kurki, Leena 2000: Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.

- Liebkind, Karmela (toim.) 1994: Maahanmuuttajat. Kulttuurien kohtaaminen Suomessa. Helsinki: Gaudeamus.
- Nieminen, Juha 2008: Vastavoiman hahmo -nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimistehtävät ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sell, Anna (toim.) 2008: Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura -julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Räsänen, Marjo 2008: Kuvakulttuurit ja integroiva taideopetus. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.
- Sava, Inkeri – Katainen, Arja 2004: Taide ja tarinallisuus itsen ja toisen kohtaamisen tilana. Teoksessa Sava, Inkeri – Vesanen-Laukkanen, Virpi (toim.) 2004: Taiteeksi tarinoitu oma elämä. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Vesanen – Laukkanen Virpi 2004: Katson ulos kuvastani. Teoksessa Sava, Inkeri – Vesanen-Laukkanen, Virpi (toim.) 2004: Taiteeksi tarinoitu oma elämä. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Vilka, Hanna – Airaksinen, Tiina 2004: Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

**Osallistu
valokuvausprojektiin**

**“Mun kaupunki - Magaaladeyda
Helsinki”**

**Kuvista pidetään näyttely
@ Kaisaniemi Metro Station
heinäkuussa '09.**

Kysy lisää Ellalta.

valokuvanäyttely

Magaaladeyda Helsinkiin

**Kaisaniemen metroasemalla
1.7.-31.7.2009**

Sopimus kuvien julkaisemisesta

Ottamiani valokuvia saa julkaista ”Mun kaupunki –Magaaladeyda Helsinki –projektin yhteydessä; näyttelyssä sekä mahdollisessa mainonnassa (lehdistö, nuorisoasiainkeskus ym.)

Nimeni saa mainita valokuvien yhteydessä ____

En halua, että nimeni mainitaan ____

Paikka ja päivämäärä

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Alle 18-vuotiaan huoltajan allekirjoitus

Mun kaupunki –Magaaladeyda Helsinki –
valokuvanäyttely koostuu viiden 17-20-vuotiaan helsinkiläisen ottamista valokuvista.

Teokset on kuvattu kevään 2009 aikana Helsingin kaduilla ja kulmilla.

Näyttely on toteutettu Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen Asemanseudun monikulttuurisen olohuoneen yhteydessä, osana sosiaalialan lopputyötäni Metropolia ammattikorkeakoulussa.

Kiitos mielenkiinnostasi!

Ella Sohlo

Kuvaajat:

Roble Muhamed

Muhamed Ahmed

Hassan Omar Ahmed

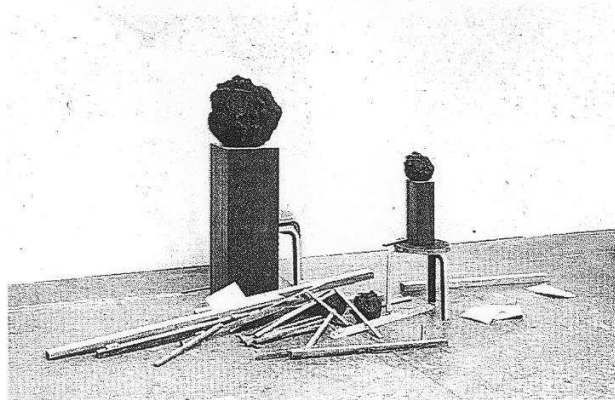
Jasmiina Eklund

Mohamed Suleiman

Näyttelyt

● ensi-ilta ● lapsille ● uusi näyttely

Lisää näyttelyitä ja menoja osoitteessa nyt.hs.fi/menot

● **Kicks-näyttely Forum Boxissa.** Forum Box juhlii kymmenvuotissyntäreitä kesänäyttelyllä. Mukana yhdeksän taiteilijaa, jotka kuuluvat Forum Boxin osuuskuntaan (kuvasa Vesa-Pekka Rannikon teos). Juhlannäyttelyn ajankohdaksi on valittu tarkoituksella heinäkuu. Silloin monissa muissa gallerioissa on tyhjää.

TAIDEMUSEOT

AMOS ANDERSON (Yrjönkatu 27). *Modernin kahdet kasvot* - suomalaista taidetta 1920- ja 1930-luvulta 29.5.2009-20.9.2010. *Maalaamisen arvoista* - Taidemaalariilto 80-vuotisjuhlanäyttely 15.5.-27.7. Ke klo 10-20, ma, to-pe 10-18, la-su 11-17. Liput 4, 6 ja 8 e. Vapaa pääsy alle 18-v.

ATENEUM (Kaivokatu 2). *Picasson hengessä* - fokusnäyttely 27.5.-6.1. Kalevala-aiheisen taiteen suurnäyttely 27.2.-9.8. Ke-to klo 10-20, ti, pe 10-18, la-su 11-17. Liput 6,50 ja 8 e. Vapaa pääsy alle 18-v.

DESIGNMUSEO (Korkeavuorenkatu 23). *Ryijyj!* 5.6.-27.9. *Tekstiilitaide nyt!* - 8. suomalainen tekstiilitriennaali 5.6.-30.8. Perusnäyttelyssä *Suomalainen muoto*. Ma-su klo 11-18. Liput 3, 7 ja 8 e. Vapaa pääsy alle 16-v.

DIDRICHSEN (Kuusilahdenkuja 1). *Helene Schjerfbeck ja eurooppalaiset mestarit* 9.5.-30.8. *Oswald Sirén ja kiinalainen puutarha* 9.5.-30.8. Ti-su klo 11-17. Liput 2-8 e. Vapaa pääsy alle 7-v. ja yli 75-v.

ESPOON MODERNIN TAITEEN MUSEO EMMA (WeeGee-talo, Ahertajantie 5, Espoo). *Aarresaaria ja päiväunia* - katse EMMA:n kokoelmiin 17.6.-6.9. Perusnäyttelyssä *Koiran ja suden välissä* - Hannu Väisänen valintoja Saastamoisen säätion kokoelmasta. Ke-to klo 11-20, ti, pe-su 11-18. Näyttelykeskus WeeGeen yhteislippu 8 ja 10 e. Vapaa pääsy alle 18-v.

GALLEN-KALLELAN MUSEO TARVASPÄÄ (Gallen-Kallelan tie 27, Espoo). *Pilvi* - taiteellisia säätelmiä - mm. Fanny Churbergin, Hugo Simbergin, Eero Järnefeltin ja Väinö Blomstedtin teoksia 5.6.-13.9. Ti-la klo 10-16, su 10-17. Liput 4 ja 8 e. Vapaa pääsy alle 18-v.

HELSINGIN KAUPUNGIN TAIDEMUSEO TENNISPALATSI (Salomonkatu 15). *Suuntana surrealismi* - mestarteoksia Jerusalemin Israel-museosta 26.6.-22.9. Ti-su klo 11-20.30. Liput 6 ja 8 e. Vapaa pääsy perjantaisin ja alle 18-v.

JÄRVENPÄÄN TAIDEMUSEO (Kirjastokatu 8, Järvenpää). *Taide kantaa* - Veny Soldan-Brofeldtin ja Eero Järnefeltin tuotantoa 16.4.-13.9. Lars-Gunnar Nordströmin maalauksia ja veistoksia 16.4.-13.9. Ti-su klo 11-18. Liput 2, 4 ja 5 e.

KIASMA (Mannerheiminaukio 2). *Oikeilla jäljillä...* 27.3.-31.12. *Vides kerros: Horror vacui* - Kimmo Schroderus, Markus Coper ja Jari Haanperä ja veistoksia 15.5.-9.8.4. kerros: *Luontoa ja luonnotonta* - yhdeksän miestä taiteilijain töitä 15.5.-30.8. Ti klo 10-17,

GALLERIAIT

AARNI (WeeGee-talo, Ahertajantie 5, Espoo). *Maisemia kaukaa ja läheltä* - Heidi Vasara 25.6.-19.7. Ke-to klo 11-20, ti, pe-su 11-18.

ALKOVI (Helsinginkatu 19). *Äiti, mulla on nälkä!* - Riikka Kuoppala 3.-25.7. Avoimna ympäri vuorokauden.

ALLI (Paasikivenkatu 9, Kerava). *Ikkunoita unelmiin* - Kirsi Muje 29.6.-12.7. Ti-pe klo 12-18, la-su 12-16.

AMA (Rikhardinkatu 1). Tuija Arminen, Heli Kurunsaari ja Minna Sarvanen 1.-28.7. Ti-pe klo 11-17, la-su 12-16.

ANHAVA (Sanomatalo, Mannerheiminaukio 3). Bård Breivikin veistoksia 15.5.-24.7. Ti-pe klo 11-17.

ART KAARISILTA (Sanomatalo, Elielinaukio 2). *Yhdessä* - taidekeramiikkaa ja -käsintöitä 11.6.-12.7. Ti-pe klo 11-17, la-su 12-16.

CONTEMPO (Lönnotinkatu 23). Riccardo Peronnen maalauksia sekä Kari ja Samuli Alosen veistoksia 16.12.2008-30.11.2009. Ti-pe klo 11-17, la-su 12-16.

DESIGN FORUM (Erottajankatu 7). *Luksus 09* - ylellistä muotoilua 12.6.-30.8. Ma-pe klo 10-19, la 10-18, su 12-17.

FERIN (Yrjönkatu 11). Mm. Rosa Pislän, Leena Talvitién, Irma Tonterin, Tuija Arina-Sundelinin, Sinikka Murrin grafiikkaa ja veistoksia 22.6.-12.7. Sanna Koiviston, Liisa Äärysten, Cata Ahlbäckin ja Merja Ala-Ollan grafiikkaa ja veistoksia 22.6.-26.7. Ma-pe klo 11-18, la-su 12-16.

FORSBLOM (Pohjoisesplanadi 27 C). Markus Lüpertz 28.5.-9.8. Projects: Donald Baechler 28.5.-9.8. Ma-pe klo 11-18,

- Hei Konttisen psykologisia tutkimuksia taiteen keinoin 24.6.-12.7. Ti-pe klo 12-18, la-su 12-16.

● **HUUTO - VIISKULMA** (Läivurinkatu 43). *Xs4ALL - Sylkeä ja Ruusuja* - Sabrina Harrin installaatioita 15.7.-2.8. *Tuulisukellus, unielämä ja tuhannen vaunun juna* - Liina Mäki-Patola, Saara Maria Piispaja Kati Roover 24.6.-12.7. Ti-pe klo 12-18, la-su 12-16.

● **JANGVÄ** (Uudenmaankatu 4-6). *Parasta ennen* - Jarkko Rantanen 15.7.-2.8. *Rubus-to Habitus* - rujoja maalauksia - Tyko Elo 24.6.-12.7. Ti-pe klo 11-19, la-su 11-17.

● **JOHAN S.** (Eteläranta 14). *Take Away - tulevaisuuden toivoja* - taideopiskelijoiden teoksia 30.6.-24.7. Ti-pe klo 11-17, la-su 12-16.

● **KAAPELIN GALLERIA** (Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1 C). *Puutarha, II näyttös* - Kevät - Pia Kousa 4.-31.7. Ti klo 11-18, ke-pe 11-17, la-su 12-16.

● **KANNELTALON GALLERIA** (Klaneettitie 5). *Urhoolliset urut* - Hanna Holman monotyöpiiota 1.7.-6.8. Ma-to klo 9-20, pe 9-18, la-su 10-16.

● **KLUUVIN GALLERIA** (Unioninkatu 28 B). *Entrance to Exit* - Sini Pelkin videotoksia ja valokuvia 10.7.-2.8. Ti-la klo 11-17, su 12-16.

● **KORJAAMON GALLERIA** (Töölönkatu 51 B). *Ajattelle kuolemaa* - Jonas Dahlberg ja Mikael Lundberg 12.6.-9.8. Ma-su klo 11-17.

● **KYNNYS-GALLERIA** (Siltasaarenpolku 4). Kynnys ry:n kuvataideryhmän kesänäyttely 2.6.-30.7. Ma-pe klo 9-15.

● **LAITURI** (Narinkka 2). Kruunuvooren rannan suunnitelmia teksteinä, kuvina ja pienoismalleina 22.6.-15.8. *Alvar Aallon kädenjälki Helsingissä* 22.5.-29.8. Ti-pe klo 10-18, la 12-16.

● **LASIPALATSIIN NÄYTTELYTILA** (Mannerheimintie 22-24). *Maalin vuodatuks* - Anita Kaihola 30.6.-19.7. Ti-su klo 12-18.

● **LATERNA MAGICA** (Rauhankatu 7). Elina Liikasen korumaalauksia 9.6.-20.7. Ma-pe klo 11-17, ti 11-15.

● **MALMITALON GALLERIA** (Ala-Malmin tori 1). *Kaupunki, osa II* - Enni Kömmistön maalauksia ja veistoksia 4.6.-22.8. Ma-pe klo 9-20, la 10-16.

● **MYYMÄLÄZ** (Uudenmaankatu 23). *Innocent When You Dream* - Mm. Marcus Oakley, Stefan Marx, Jens Andersson, Jan Tomson, Tuukka Kailla ja Timo Vaittinen 15.7.-2.8. Ti-su klo 12-18.

● **NUNES** (Pohjoisen Rautatiekatu 17 A). *Vaelluksella* - Tuula Heikkilä-Özgül 24.6.-19.7. Ma-pe klo 12-18, la-su 12-16.

● **RANTAKASARMI** (Iso Mustasaari, Suomenlinna C1). *Eläimellistä* - Helsingin Taiteilijaseuran kesänäyttely 27.6.-2.8. Ti-to klo 12.30-18, pe-su 11.30-16.

● **RANTATIE GALLERIA** (Rantatie 117, Tuusula). Seija Kajalo 14.-26.7. Jaana Eilu, Sinikka Elomaa, Rea Karjalainen, Esa Kivivuori, Ritva Luukkonen ja Jaana Mikkola 30.6.-12.7. Ti-su klo 12-18.

● **SANOMATALON ME-**

● **TM-GALLERIA** (Erottajankatu 9 B). *Kul-tapölyä* - Leena Halonen 1.-19.7. Ti-pe klo 11-17, la 11-16, su 12-16.

● **UUSITALO** (Lönnotinkatu 15). *Kuvittelu- ja sankareita* - Jari Järnström 2.7.-2.8. Ti-pe klo 11-17, la-su 12-16.

● **VALOKUVAGALLERIA HIPPOLYTE** (Kalevankatu 18 B). Elinna Brotherus ja Hannele Rantala 2.-31.7. Studio: *Gobi* - Kristiina Koskentalon videotoksia 2.7.-7.8. Ti-pe klo 12-17, la-su 12-16.

● **VIIRKA** (Pohjoisesplanadi 11-13). *Ikkuna uneen* - Minna Kokon valokuvia 8.-27.7. *Julkinen kätkö* - satakuntalaisen nykytaiteen näyttely 20.5.-30.8. Ma-pe klo 9-19, la-su 11-17.

● **VUOTALON GALLERIA** (Mosaikkitori 2). Petri Reinikaisen piirustuksia 23.6.-22.8. Ma-to klo 10-20, pe 10-18, la 10-16.

MUSEOT

● **ALVAR AALLON ATELJEE** (Tiilimäki 20). *Odyssea arkkitehtuuriin* - Olli Lehtovuoren matkapiirustuksia 4.6.-30.9. Ti-pe klo 11.30-12.30.

● **ARABIAN MUSEO** (Hämeentie 135). *Galleria: 40 vuotta Paratiisia* 12.6.-30.8. Ti-pe klo 12-18, la-su 10-16. Liput 1,50 ja 3 e.

● **ERKKOLA** (Rantatie 25, Tuusula). *Nuori Suomi kuvissa* - kuvitustaiteita J. H. Erkko ajalta 1.5.-6.9. Ti-su klo 11-18. Muulloin sopimuksella ja tapahtumien yhteydessä. Liput 2, 3 ja 4 e.

● **HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO** (Sofiankatu 4). *Kokemäenjokilaakson kulttuuriympäristöjä* 6.5.-31.7. To klo 9-19, ma-ke, pe 9-17, la-su 11-17. Vapaa pääsy.

● **HELSINGIN KAUPUNGINMUSEON HAKASALMEN HUVILA** (Karamzininkatu 2). *Varokaa mustalaisia!* - väärinymmärryksen historiaa 11.2.-30.8. To klo 11-19, ke, pe-su 11-17. Vapaa pääsy.

● **KANSALLISMUSEO** (Mannerheimintie 34). *Ikonit, ihmiset ja sota* 12.6.-31.1. Ti-ke klo 11-20, to-su 11-18. Liput 7 e. Vapaa pääsy alle 18-vuotiaille.

● **KULTTUURIEN MUSEO** (Tennispalatsi, Eteläinen Rautatiekatu 8). *Ram ram Ludiä - hyvästi kyläni* - Magi Viljajäsen valokuvia 27.2.2009-3.1.2010. Ti-to klo 11-20, pe-su 11-18. Liput 4 ja 6 e. Vapaa pääsy alle 18-v. ja tiistaisin klo 17-20.

● **LUONNONTIETEELLINEN MUSEO** (Pohjoisen Rautatiekatu 13). *Vedenalainen Saaristomeri* - Jukka Nurminen valokuvia 23.6.-30.8. Perusnäyttelyssä *Suomen luonto, Elämän historia ja Luut kertovat*. To klo 9-18, ti-ke, pe 9-16, la-su 11-16. Liput 2,50 ja 5 e. Vapaa pääsy alle 7-v. vanhempien seurassa ja torstaisin klo 16-18.

● **PÄIVÄLEHDEN MUSEO** (Ludviginkatu 2-4). *Hyvä tavaton!* - 50 vuotta Tenavia Suomessa 15.5.-18.10. Ti-su klo 11-17. Vapaa pääsy.

● **SEURASAAREN ULKOMUSEO** (Seurasaaari). Hallan talko: *Perinteet elävät* - Seurasaaari-äätiö 1956-2006 1.6.-31.8. Liput 4 ja 5 e. Vapaa pääsy alle 18-v.

● **SUOMEN LELUMUSEO LEIKKILINNA** (WeeGee-talo, Ahertajantie 5, Espoo). *Barbie pitää pintansa - viisi vuosikymmentä Barbie-leikkejä* 2.2.2009-10.1.2010. Ke-to klo 11-20, ti, pe-su 11-18. Näyttelykeskus WeeGeen yhteislippu 8 ja 10 e. Vapaa pääsy alle 18-vuotiaille.

MUUT NÄYTTELYT

● **KIASMIEN METROASEMA**. *Mun kaupunki* - *Magaaladeyda Helsinki* - Nuorten helsinkiläisten valokuvia 1.-31.7.

● **KANSALLISARKISTO** (Rauhankatu 17). Näyttelytila: *Venäjän keisarikunta ja Suomen suuriruhtinaskunnan synty 1808-1820* 21.4.-17.9. Ke klo 11-18, ti, to-pe 11-16.

● **KANSALLISKIRJASTO** (Unioninkatu 36). Rotunda: *Aika kōnsikkä!* - Aleksis Kivi 175 vuotta 22.5.-10.10. Ma-pe klo 9-20, la 9-16.

3 kiinnostavaa

Maahanmuuttajanuorten kuvia Kiasmiem metroasemalla. Metrolaiturin lasiviereisissä valokuvat ovat kovin vaatimattomasti esillä, mutta ne kannattaa etsiä, jotta tietää, millainen on Axmed Muhamedin Mun aika, mun paikka ja mun maailma.

Jonas Dahlbergin View through a Park Korjaamon galleriassa. Kesän valosta pääsee ajattomaan pimeään videoa katsojalle. Harmi vain, että hiljaisuudesta ei voi nauttia, kun puhe puskee korviin seinän takaa toimistosta.

MUN KAUPUNKI –MAGAALADEYDA HELSINKI
–NÄYTTELYN VALOKUVAT

Roble Muhamed

“Mun aika, mun paikka, mun maailma”

Roble Muhamed

Jasmiina Eklund

Jasmiina Eklund

Mohamed Suleiman

Mohamed Suleiman

Hassan Omar Ahmed

Hassan Omar Ahmed

“One more time”

Ahmed Muhamed

“Toivo”

Ahmed Muhamed

“Alku”

Ahmed Muhamed

Mohamed Suleiman

Hassan Omar Ahmed